

Kvalitetsrapport

Grundskola

Anpassad grundskola

Fritidshem

läsåret 2024 – 2025

Innehåll

Sammanfattning – Grundskolans kvalitetsrapport 2024–25 (AI sammanfattning)	2
1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?	4
2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet	5
2.1 Förutsättningar, processer och resultat.....	5
2.2 Det nationella kvalitetssystemet.....	6
2.2.1 Förskoleklassens nationella mål och delmål.....	6
2.2.2 Grundskolans nationella mål och delmål.....	7
2.2.3 Fritidshemmets mål och delmål	7
2.2.4 Anpassad grundskolas mål och delmål.....	7
2.2.5 Styrning och ledning förvaltningsspecifikt delmål	8
3 Verksamhetens förutsättningar	11
3.1.1 Personal	12
3.1.2 Ekonomi	13
3.1.3 Lokaler	15
3.1.4 Läromedel	15
3.1.5 Sammanfattning av förutsättningar	16
4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål	17
4.1.1 Klagomål	17
4.1.2 Skolinspektions granskningar	17
5 Resultat och analys	19
5.1 Processer förskoleklass och grundskola.....	19
5.1.1 Kunskaper	19
5.1.2 Trygghet och studiero.....	20
5.1.3 Ledning och stimulans	23
5.1.4 Rätt till stöd	24
5.1.5 Språklig förmåga	26
5.1.6 Matematisk förmåga	27
5.2 Processer anpassad grundskola	31
5.2.1 Rätt till stöd	31
5.2.2 Ledning och stimulans	31
5.2.3 Trygghet och studiero.....	33
5.2.4 Kunskaper	34
5.2.5 Matematiskt tänkande	34
5.2.6 Språklig förmåga	35
5.3 Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola	36
5.3.1 Kartläggning förskoleklass	36
5.3.2 Bedömningsstöd årskurs 1.....	37
5.3.3 Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3	39
5.3.4 Nationella prov	41
5.3.5 Betyg	45

5.3.6 Meritvärde och gymnasiebehörighet årskurs 9	48
5.4 Elevhälsosamtal.....	52
5.4.1 Elevhälsosamtal årskurs 4.....	52
5.4.2 Elevhälsosamtal årskurs 7.....	54
5.5 Elevers frånvaro	58
5.6 Elever med särskilt stöd	61
5.7 Fritidshem	62
5.7.1 Meningsfull fritid och rekreation	63
5.7.2 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet	64
5.8 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan	65
5.9 Internationalisering.....	65
5.10 Samlad analys och fortsatta prioriteringar	66
5.10.1 Sammanfattande analys av förutsättningar	66
5.10.2 Sammanfattande analys av resultat	67
5.10.3 Sammanfattande analys av processer	68
5.10.4 Identifierade områden att utveckla och bevaka – sammanfattning	71

Sammanfattning – Grundskolans kvalitetsrapport 2024–25 (AI sammanfattning)

Luleå kommuns grundskolor visar fortsatt god kvalitet och stabilitet, med hög lärarbehörighet och låg personalomsättning, vilket bidrar till trygghet och kontinuitet för eleverna. Skolorna har effektiviserat verksamheten för att balansera budgeten, främst genom minskad personalbemanning, men undervisningspersonal prioriteras för att säkerställa kvaliteten. Statsbidrag har möjliggjort uppdatering av läromedel och skolbibliotek, särskilt i skolor med lägre socioekonomi.

Lokalerna är en utmaning, där vissa skolor har lokalbrist och små klassrum, vilket påverkar organisation och ekonomi. Samtidigt Tillgången till digitala och fysiska läromedel är god, och det märks en ökning av användningen av tryckta läroböcker, vilket enligt skolorna bidrar till ökad studiero.

Kvalitetsarbetet är systematiskt och bygger på nationella mål och delmål. Skolorna arbetar aktivt med tidiga insatser, kartläggning och individuellt stöd för att höja måluppfyllelsen. Socioekonomiska faktorer, föräldrars utbildningsnivå och andel elever med annat modersmål påverkar resultaten, men interna faktorer som undervisningens kvalitet, kollegialt lärande och trygghet är avgörande för framgång.

Resultaten för läsåret visar högre betyg i de flesta ämnen. Matematik är fortsatt är det ämne där flest elever har svårt att nå målen. Flickor presterar generellt bättre i svenska, medan

skillnaderna i matematik är mindre tydliga. Nationella prov och betyg visar att Luleås elever ligger över rikssnittet i de flesta ämnena och gymnasiebehörigheten har ökat.

Anpassad grundskola är en integrerad del av verksamheten och har fortsatt hög andel behöriga och specialutbildade lärare. Undervisningen organiseras i mindre grupper för att möta elevernas individuella behov, och samarbetet med elevhälsa och vårdnadshavare är centralt. Fokus ligger på att skapa en trygg och strukturerad lärmiljö med tydliga rutiner, vilket är särskilt viktigt för målgruppen. Under året har särskild vikt lagts vid att utveckla elevernas språkliga förmåga och kommunikation. Skolan arbetar systematiskt med att ge stöd och stimulans till alla elever, och resultaten visar att många gör framsteg både socialt och kunskapsmässigt.

Elevhälsosamtal och enkäter visar att trivsel och arbetsro är generellt god, men flickor upplever mer stress och lägre arbetsro än pojkar, vilket speglas i nationella trender. Skolorna arbetar aktivt med trygghet, studiero och förebyggande insatser mot kränkningar, vilket har lett till minskade incidenter. Frånvaron är fortsatt ett fokusområde, där ogiltig frånvaro minskat men giltig frånvaro ökat, delvis på grund av sjukdom och psykisk ohälsa.

Fritidshemmen håller hög kvalitet och visar ökad nöjdhet bland vårdnadshavare. Verksamheten är varierad och elevdelaktighet är central. Utmaningen är att öka andelen behöriga lärare, då det är ett bristyrke.

Sammanfattningsvis visar rapporten att Luleå kommuns grundskolor har goda förutsättningar och resultat, men står inför utmaningar kopplade till ekonomi, lokalfrågor och ökade behov av stödinsatser. Skolorna arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling, tidiga insatser och kompetensutveckling för att möta elevernas behov och höja måluppfyllelsen för både flickor och pojkar.

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovan. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i Skollagen (2010:800) och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Utbildningen ska dessutom, enligt 4 kap. vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

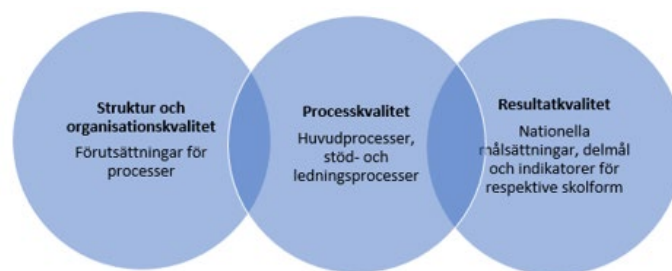
Dokumentation av kvalitetsarbetet skapar kontinuitet och minskar risken för sårbarhet vid personalbyten. Den är även tänkt som processtöd och kvalitetssäkring för att möta lagstiftningens krav. I denna kvalitetsrapport dokumenteras uppföljningen av utbildningen och analysen av orsakerna till uppföljningens resultat.

2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

2.1 Förutsättningar, processer och resultat

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

En gemensam teoretisk modell för det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla det interna arbetet inom Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; struktur- och organisationskvalitet, Process och resultat kvalitet. Tillkommer att det nationella kvalitetssystemet har integrerats i det systematiska kvalitetsarbetet.

Struktur och organisationskvalitet kan omfatta förutsättningar i form av:

- Systematiskt kvalitetsarbete samt styrning och ledning genom hela styrkedjan
- Nationella styrdokument (läroplaner, föreskrifter, skollag)
- Resurser: ekonomiska; personella i skolan tex lärarbehörighet och hur bemanningen anpassas efter grupper och enskilda barns/elevs behov; materiella i form av tillgång till adekvata läromedel, digitala lärverktyg och lärmiljö; systemstöd
- Strukturfaktorer: barn- och elevantal, barn- och elevstabilitet och socioekonomi.

Processkvalitet kan omfatta:

- Organisation för undervisning, planering, kollegial samverkan, professionsutveckling, verksamhetsutveckling, schema, kalendarium
- Ledarskap: rektors ledarskap av en arbets- och utvecklingsorganisation, lärarledarskap för kvalitativ undervisning, gemensam bild/vision
- Undervisningskvalitet: undervisning som bidrar till kunskapsutveckling och språklig utveckling inom samtliga ämnen i läroplanerna
- Stödprocesser för barns och elevs lärande: främjande och förebyggande barn-och elevhälsa för trygghet, studiero, närvaro, ledning och stimulans. Extra anpassningar och särskilt stöd. Studie- och yrkesvägledning.
- Samarbete med vårdnadshavare

Resultatkvalitet kan omfatta:

- Måluppfyllelse av nationella och lokala målsättningar, delmål och indikatorer.

- Resultat kvalitet omfattar även exempelvis likvärdighet, trygghet, studiero, frånvaro, studieavbrott, kränkningar, likabehandling, klagomål, effekter av extra anpassningar och handlingsplaner/åtgärdsprogram.
- Ekonomi
- Personal (rekrytera och behålla behörig personal)

2.2 Det nationella kvalitetssystemet

Det nationella kvalitetssystemet har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. **Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet.** Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: 1. Förtroendefullt klimat, 2. Hälsofrämjande lärmiljö, 3. Kompensatoriska insatser, 4. Kompetent ledarskap, 5. Professionell utveckling, 6. Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och 7. Tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Under läsåret 24/25 har AUF:S verksamheter fortsatt implementera det nationella kvalitetssystemet och tagit del av Skolverkets stödmaterial som kompletteras löpande. Det är större fokus på analys av orsaker och den visuella kvalitetsnunnan är reviderad enligt nedan.

2.2.1 Förskoleklassens nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I förskoleklassen får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt förbereder för fortsatt utbildning. Delmål:

1: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

- 2: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 3: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
- 4: Varje elev får en god grund för att utveckla sin språkliga medvetenhet.
- 5: Varje elev får en god grund för att utveckla sitt matematiska tänkande.

2.2.2 Grundskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.
2. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
5. Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.
6. Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

2.2.3 Fritidshemmets mål och delmål

Nationell målsättning: I fritidshemmet får varje elev en meningsfull fritid och en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
2. Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

2.2.4 Anpassad grundskolas mål och delmål

Nationell målsättning: I den anpassade grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

- 1: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning
- 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
- 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 4: Varje elev som är i behov stöd får det stöd den behöver.
- 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett nyanserat sätt.
- 6: Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Kvalitetsrapporten 24/25

I det nationella kvalitetssystemet finns delmål/processmål för grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass och fritidshem varav en del är gemensamma för samtliga därför avser redovisningen i vissa delar samtliga verksamheter. Delmålen redovisas i varierande omfattning, för läsåret sätts extra fokus på delmålet *Matematisk förmåga*. Urval av anpassad grundskolas delmål redovisas separat.

Delmål som är gemensamma för grundskola och fritidshem följs upp under grundskolans delmål, delmålet *Meningsfull fritid och rekreation* följs upp separat.

Rapporten avslutas med en sammanfattning av förutsättningar, resultat och processer samt områden att utveckla eller bevaka.

Resultatdata kan i vissa delar inte jämföras med kommun- och rikssnitt då den ännu inte är publicerad av Skolverket eller i Kolada. När det gäller interna resultatdata finns nu även resultat för nationella prov samt elevhälsosamtal tillgängligt, vilket inte var fallet läsåret 23/24.

2.2.5 Styrning och ledning förvaltnings specifikt delmål

Styrning och ledning

En sammanlänkad styrkedja framhålls som en framgångsfaktor för kvalitativ verksamhet som bidrar till en likvärdig förskola och skola. Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktorer beskriver hur respektive nivå (huvudman, rektor, undervisning) kan bidra till att ge alla barn och elever den undervisning och utbildning de har rätt till. Framgångsfaktorerna utgår från vetenskaplig grund och lyfter tydlig roll- och ansvarsfördelning på huvudmannanivå, rektors nivå och undervisningsnivå. Det nationella kvalitetssystemet kan på huvudmanna-, rektors- och undervisningsnivå användas i det systematiska kvalitetsarbetet som stöd i planering och uppföljning av undervisning och utbildning för ökad kvalitet.

Framgångsfaktorerna: 1. Förtroendefullt klimat, 2. Hälsofrämjande lärmiljö, 3. Kompensatoriska insatser, 4. Kompetent ledarskap, 5. Professionell utveckling, 6. Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus 7. Tydlig roll- och ansvarsfördelning

Uppföljning

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete utgår från det nationella kvalitetssystemets (NKS) delmål för fritidshem, förskoleklass, anpassad grundskola samt grundskola. Delmålen för

respektive verksamhet har kompletterats med en beskrivning. Beskrivningen omhändertar grundskolans prioriterade utvecklingsområdena, indikatorer, koppling till styrdokument och framgångsfaktorer från NKS samt analysstöd. Strukturen i det gemensamma beslutsstödsystemet Hypergene är från och med vårterminen 2024 uppbyggd utifrån NKS delmål och används i grundskolan på samtliga beslutsnivåer. Implementering har skett under läsåret och fortsätter kommande läsåret.

Uppföljning av verksamheten sker utöver verksamhetsplan och internkontroll via kvalitetsdialoger mellan lärare - rektorer, rektorer – områdeschefer, områdeschefer - skolchef, skolchef - förvaltningsdirektör.

Förutom styrning av verksamheten genom SKA-arbetet är kompetensutvecklingsinsatser ett viktigt styrmedel. I skolornas uppföljningar ses effekter av den gemensamma kompetensutvecklingen som genomförts sedan 2019. Kompetensutvecklingsinsatserna är baserade på vetenskaplig grund.

Fortsatt gäller att skolorna rekommenderas att ha maximalt tre prioriterade utvecklings/förbättringsområden som presenteras i postern. Skolorna dockar i sina utvecklingsområden i de nationella delmålen.

Uppföljning av hela läsåret sker i en kvalitetsrapport på rektors och huvudmannanivå. Även den är strukturerad utifrån delmålen i det nationella kvalitetssystemet. Det nya beslutsystemet och den nya strukturen för SKA kommer att följas upp efter läsåret 24/25 då skolorna arbetat med det under ett helt läsår. En arbetsgrupp bestående av grundskolans utvecklingsledare,

rektorer och verksamhetscontroller påbörjar arbetet ht 2025. Till kommande läsår är det fortsatt tre kvalitetsdialoger: Kunskaper, Rätt till stöd och Trygghet och studiero.

3 Verksamhetens förutsättningar

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Elever i förskoleklass i kommunal grundskola, lägeskommun, antal	707	658	701

Elever i förskoleklass

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Elever i kommunal grundskola belägen i kommunen åk 1–9, lägeskommun, antal	6 629,0	6 601,0	6 493,0
Flickor i grundskola åk. 1–9, kommunala skolor, andel (%)	48,0%	48,0%	47,9%
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1–9, kommunala skolor, andel (%)	14,0%	14,2%	14,4%
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1–9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%)	69,0%	69,7%	71,0%
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1–9, andel (%) (alla)	4,4%	3,5%	3,6%

Elever i grundskola 1–9

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor, andel (%)	78,0%	80,1%	79,3%
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1–9, andel (%) (alla)	89,2%	90,7%	89,8%
Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1–9, lägeskommun, antal	10,5	10,6	10,4

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad för kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	125 030	136 667	143 665
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	21 919	23 923	24 933
Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	66 575	72 036	75 706

Kostnad för måltider i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	7 934	8 430	8 715
Kostnad för lärverktyg i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	4 237	5 009	5 887
Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	5 891	5 899	6 374
Övriga kostnader i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	18 475	21 370	22 050

Kostnader för grundskola

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	45 718	47 870	50 858
Kostnad personal kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	38 026	40 576	41 377
Bruttokostnad lokaler kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	2 804	2 358	2 743
Kostnad övrigt kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	4 887	4 936	6 738

3.1.1 Personal

Luleå kommuns grundskolor har en fortsatt hög behörighet bland lärare. Andelen lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1–9 är för Luleå 79,3 %, rikssnittet är 73,4 %. Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9 89,8 % vilket kan jämföras med rikssnittet 87,9%. Behörigheten är stabil och fortsatt högre än för riket.

Nyckeltalet *Elever/lärare (heltidstjänst)* kommunal grundskola åk 1–9 (Kolada) visar en mindre förändring från 10,6 2023 till 10,4 2024 dvs i genomsnitt något färre barn per heltidstjänst. Möjliga orsaker är minskat elevantal samt Luleå kommuns satsning på fler lärare i grundskolan.

Anpassad grundskola har fortsatt hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen 95,5 % jmf, med riket 86,1 %. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen i anpassad grundskola är 58,2% en ökning från 49,9 % 2023, rikssnittet är 25,9%, dvs Luleå har betydligt högre andel. Under läsåret ses en låg omsättning av personal, ungefär fyra procent. Ett återkommande mönster är att yngre medarbetare, ofta elevassistenter, arbetar några år inom verksamheten för att sedan vidareutbilda sig eller gå vidare till annat verksamhetsområde. Elevassistenter har ofta en lägre löneprofil och kan erbjudas bättre villkor inom andra branscher vilket kan vara en del av förklaringsmodellen.

När det gäller *fritidshem* är det svårare att rekrytera lärare med behörighet till fritidshem. Luleå har 50 % lärare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen (årsarbetare), vilket kan jämföras med snittet för kommunerna 37 %.

Målet är att öka andelen behöriga lärare men hindret är att det är svårt att rekrytera behöriga lärare i vissa ämnen och verksamheter. Rutin finns i AUF att årligen annonsera ut tjänster som tidsbegränsat innehåller av obehöriga.

I skolornas beskrivningar av personalsituationen uttrycker de flesta en hög lärarbehörighet bland undervisande lärare. Flera skolor lyfter fram att samtliga eller nästan alla lärare är behöriga, vilket anses vara avgörande för undervisningens kvalitet och elevernas målluppfyllelse.

Fritidshemmen har generellt god bemanning och hög behörighet, några få skolor saknar behöriga fritidspedagoger eller har haft utmaningar med rekrytering. Andelen fritidsassistenter ökar vilket är en indikator på att utbildade lärare för fritidshem är svårt att rekrytera.

Specialpedagogisk kompetens finns på de flesta skolor, ofta med tillgång till specialpedagoger och speciallärare. Skolor har även tillgång till skolpsykologer och andra stödfunktioner via Resurscentrum. Elevhälsoteamen består vanligtvis av skolsköterska, kurator, specialpedagog och ibland skolpsykolog. Specialpedagoger kan vara anställda i grundskolan eller resurscentrum.

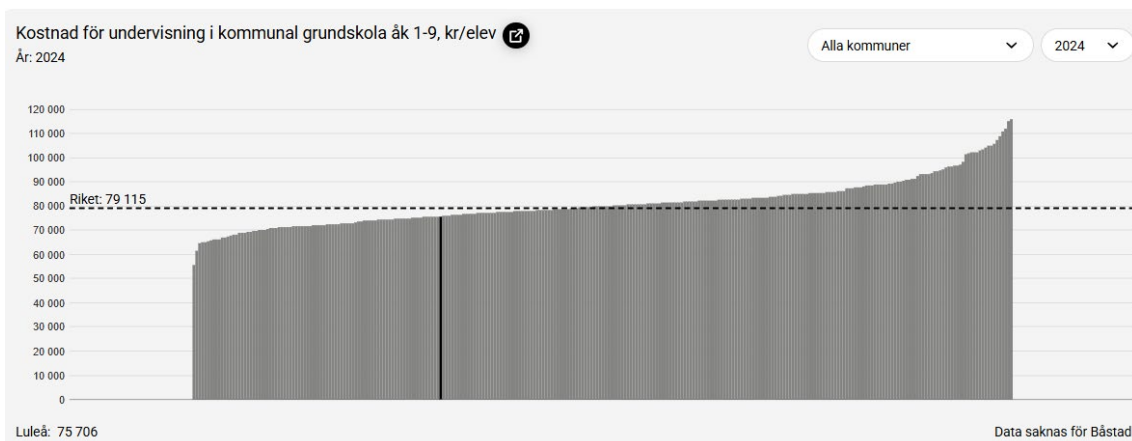
Skolor betonar vikten av stabil personalgrupp och låg personalomsättning, vilket skapar kontinuitet, trygghet och långsiktigt utvecklingsarbete. Sjukfrånvaro och personalomsättning på nyckelpositioner har påverkat vissa skolor, men stabilitet och kontinuitet lyfts som framgångsfaktorer där det finns. Många skolor framhåller hög kompetens och lång erfarenhet hos personalen, vilket bidrar till god undervisningskvalitet och trygghet för eleverna.

Grundskolan har fortsatt bra kontinuitet när det gäller rektorer. Grundskolan tillsammans med AUF stödfunktioner har under längre tid arbetat med att utveckla stödet och därigenom förbättra rektors förutsättningar

3.1.2 Ekonomi

Grundskolan har det senaste året effektiviserat för att få en budget i balans, detta har skett både övergripande- och på skolnivå.

Kostnaden för undervisning ligger fortsatt under snittet för samtliga kommuner med 2761 kr/elev (Kolada). Kostnaden per elev kommer att öka pga att elevantalet i grundskolan minskar och fasta kostnader såsom bibehållen skolstruktur fördelas på färre antal elever. Även andra kostnader som inte är helt enkla att anpassa efter minskat elevantal på skolnivå kommer att bidra till ökad kostnad per elev.

Källa: Kolada

Nedan tabell för jämförelse med *alla kommuner* och *riket*.

Kostnader i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev 2024	Luleå	Alla kommuner	Riket
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	143 665	146 426	142 927
Undervisning	75 706	81 042	79 115
Lokaler	5887	5781	5999
Måltider	8715	8539	7963
Elevhälsa	6374	5505	5053
Lärverktyg	5887	5781	5999
Övriga kostnader	22 050	21 831	19 883

Källa: Kolada

I skolornas analyser lyfter flera sambandet mellan skolans budget och minskat elevantal. Budgeten baseras på antal elever och det kan vara svårt att anpassa då omorganisation ej går att göra om exempelvis en skola har två årskurs 4 klasser med 24 elever och elevantalet minskar tex med 5 elever kvarstår personalkostnad men med minskad budget. Samtidigt kan små klasser vara nödvändiga på grund av lokalernas begränsningar på vissa skolor.

Några skolor nämner ekonomiska utmaningar, samt att de genom strukturerade prioriteringar och delaktighet har lyckats få budgeten i balans oftast genom minskad personalbemanning. Ekonomin påverkar möjligheten att anställa personal, köpa in material och genomföra renoveringar. Flera skolor beskriver att de måste prioritera noggrant för att resurserna ska räcka till, särskilt när det gäller stödinsatser och personalförstärkningar.

Riktade statsbidrag har möjliggjort för många skolor att uppdatera och förstärka sina läromedel, gäller både analoga och digitala läromedel samt praktisk och laborativ utrustning. Statsbidraget för inköp av skön- och facklitteratur har bidragit till att uppdatera och bygga ut skolornas skolbibliotek.

Statsbidrag för kunskapsutveckling som till stor del fördelas utifrån socioekonomi används ofta för att anställa fler lärare eller ge extra stöd till elever. Skolor med hög socioekonomi får ofta mindre extra resurser och måste därför organisera stödet inom ordinarie budget.

Sammanfattningsvis är ekonomi ett återkommande tema i skolornas beskrivningar. Skolorna lyfter fram både utmaningar och möjligheter kopplade till budget, statsbidrag, personalresurser och investeringar. Ekonomin påverkar allt från klassernas storlek och personalbemanning till möjligheten att erbjuda stödinsatser och uppdatera läromedel. Grundskolans ledning och skolorna arbetar aktivt med prioriteringar och långsiktig planering för att skapa bästa möjliga förutsättningar för elever och personal. För mer information om ekonomi hänvisas till AUF:s ekonomiuppföljningar.

3.1.3 Lokaler

Fungerande skollokaler är en förutsättning för god utbildningsmiljö. I skolornas uppföljning framgår att det varierar, flera skolor beskriver lokalbrist. Det kan vara att små klassrum leder till små elevgrupper, vilket påverkar både organisation och ekonomi. Lokalbrist och behov av tillfälliga lösningar leder ofta till ökade kostnader och organisatoriska utmaningar, exempelvis svårigheter att nyttja fördelarna med större klasser. Det påverkar även möjligheten att erbjuda särskilt stöd och flexibla lösningar för elever med särskilda behov. I vissa fall saknas särskilda rum för funktioner som specialpedagog, skolkurator eller skolhandläggare. Detta skapar logistiska utmaningar och påverkar arbetsmiljön negativt.

Flera skolor lyfter fram vikten av grupprum och specialanpassade utrymmen för att kunna bedriva flexibel undervisning och ge särskilt stöd. Där tillgången är god, möjliggör det bättre anpassning till elevernas behov. Där den är bristfällig, försöker man ibland skapa "rum i rummet" med hjälp av skärmväggar.

Vissa skolor, som Björkskataskolan 7–9, Boskataskolan f-6 och Svedjeskolan f-3, har nyligen renoverats och har nu moderna, ändamålsenliga lokaler. Detta har lett till förbättrad arbetsmiljö, bättre ventilation, ljudmiljö och trivsel för både elever och personal. Det pågår och planeras stora investeringar i skolbyggnader både ny- och ombyggnationer. Nu närmast om- och nybyggnationer på Hertsön, Tuna och Stadsön. Samtliga skolområden har utretts, fler satsningar väntas de närmaste åren.

Skolgårdar och utemiljöer nämns som viktiga för elevernas trivsel och möjlighet till rörelse. Vissa skolor har stora, inbjudande skolgårdar, medan andra har begränsningar i storlek eller utrustning.

Sammanfattningsvis är lokalfrågan komplex. En del skolor brottas med trångboddhet, brist på specialrum och med tillfälliga lösningar samtidigt finns exempel på skolor som genomgått lyckade renoveringar och har moderna, ändamålsenliga lokaler. Luleå kommuns satsning på skollokaler inom grundskolan genom ny- och ombyggnationer ses som viktiga för att långsiktigt lösa lokalproblemen. Tillgången till en god fysisk lärmiljö och utemiljö bidrar till bra lär- och arbetsmiljö för elever och personal.

3.1.4 Läromedel

De flesta skolor har god tillgång till digitala verktyg för både elever och lärare. De äldre eleverna har oftast egen dator övriga har tillgång till iPads eller delade digitala enheter.

Skolorna använder både digitala och tryckta läromedel. Det finns en medvetenhet om att digitala verktyg kompletterar de fysiska läromedlen, och att båda behövs för att stödja undervisningen på bästa sätt. Intressant är att det tycks ske en svängning från digitala läromedel till fysiska läromedel. Flera skolor har satsat på att uppdatera och komplettera med fysiska läromedel. Flertalet använder riktat statsbidrag för detta. Förutom "läroböcker" har statsbidraget använts till tex laborativa material och utrustning.

Skolbibliotekens uppdatering av litteratur med mera har varierat beroende på skolornas ekonomi, nu har de fått bra möjlighet att uppdatera bokbeståndet och utveckla skolbibliotekens verksamhet med stöd av riktade statsbidrag för inköp av skön- och facklitteratur. Skolbibliotek är bra stöd i skolornas läsfrämjande arbete i alla ämnen.

När det gäller digitala verktyg har skolorna stöd i grundskolans pedagogiska IT-utvecklare, IT-Support och systemstöd.

3.1.5 Sammanfattning av förutsättningar

Luleå kommuns grundskolor har bra kontinuitet på lärar- och rektorssidan. Fortsatt hög lärarbehörighet men kvarstående utmaningar inom vissa ämnen och lärare för fritidshem. Vid rekryteringar finns inte behöriga sökanden.

Grundskolan effektiviserar för att få budgeten i balans, främst genom minskad personalbemanning. Undervisningspersonal prioriteras vilket innebär att oftast är det stödresurser och personalförstärkning som minskas. Statsbidrag har tex möjliggjort personalförstärkningar särskilt i skolor med lägre socioekonomi, uppdatering av läromedel, skolbibliotek med mera. Kostnaden för undervisning ligger 2024 fortsatt under snittet för samtliga kommuner (Kolada).

Flera skolor beskriver lokalbrist, vilket leder till små elevgrupper och organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Det pågår och planeras stora investeringar i skolbyggnader, både ny- och ombyggnationer. Dessa kommer att avhjälpa lokalbristen på några skolområden och bidra till en flexiblare organisatorisk och fysisk lärmiljö.

Tillgången till fysiska och digitala läromedel samt digitala verktyg beskrivs vara god, grundskolan har de senaste åren gjort insatser för mer likvärdig tillgång. Äldre elever har oftast egen dator, yngre har tillgång till iPads eller delade enheter. Skolorna använder både digitala och tryckta läromedel. Det förefaller som att användningen av fysiska läroböcker ökar, skolor beskriver att de kompletterar digitala läromedel med fysiska. Statsbidraget för läromedel kan vara en bidragande orsak till att skolorna har medel till att ha läroboken både i fysisk och digital form. En 7–9 skola skriver *"Vi kommer i högre utsträckning använda de digitala läromedlen som komplement till de tryckta läromedlen. Vi ser att studieron ökar i klassrum som använder sig mer av tryckta läromedel än digitala i undervisningen."*

4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

4.1.1 Klagomål

Klagomål från elever och vårdnadshavare kan komma skriftligt eller muntligt till skolan, några via mejl till förvaltningsdirektör, rektor, ordförande BUN eller via Skolinspektionen. De flesta inkommer via kommunens klagomålstjänst. Under läsåret inkom 35 klagomål varav 3 anonyma. Klagomålen var spridda över 17 skolor, ingen skola avviker genom att ha fler än fyra klagomål. Det handlar då om större enheter och klagomålen är spridda över årskurserna. Ett av klagomålen kom via Skolinspektionen/BO men avslutades då bedömningen var att skolan inte hade brustit i sitt uppdrag när det gäller elevens rätt till stöd.

Fem av klagomålen handlade om skolmåltider varav fyra på samma skolan. Övriga främst om rätt till stöd, bemötande, kränkande behandling, trygghet och studiero, undervisning, bedömning, rätt till stöd, inflytande. Enstaka klagomål handlade om information; organisationsförändring – klassammanslagning; betygsättning, brist på sittplatser i korridorerna lämnades av elever vilket åtgärdades.

Klagomålen och kränkingsärenden hanteras efter Luleå kommuns rutiner, kränkingsärenden registreras i systemet STELLA. Ärenden om kränkningar följer den rutin som finns för anmälan, utredning och åtgärder för att förhindra kränkningar.

Framgångsfaktorer för få klagomål och kränkingsärenden som lyfts fram i skolors uppföljning är:

- Tidig och öppen dialog med vårdnadshavare och elever medför färre formella klagomål. Att snabbt ta tag i oro och frågor innan de växer till större problem är avgörande. Samverkan mellan hem och skola genom utvecklingssamtal och informationsmöten förebygger missförstånd och stärker förtroendet.
- Tydliga rutiner och handlingsplaner för hur klagomål och kränkningar hanteras skapar trygghet och förtroende hos både elever och vårdnadshavare.
- Förebyggande arbete med trygghet, studiero och relationsskapande – till exempel genom rastaktiviteter, vuxennärvaro och sociala insatser – minskar risken för incidenter och klagomål. Att arbeta aktivt med att skapa en positiv och inkluderande skolmiljö, där elever känner sig sedda och trygga, minskar risken för både klagomål och kränkningar.
- Kontinuitet och goda relationer mellan personal, elever och vårdnadshavare är centralt.
- När klagomål eller oro uppstår är det viktigt att snabbt återkoppla till berörda och tydligt beskriva vilka åtgärder som vidtas.
- Systematiskt kvalitetsarbete med att följa upp och analysera klagomål och incidenter kan identifiera mönster och sätta in rätt insatser i tid.

4.1.2 Skolinspektions granskningar

Flera skolor har under läsåret granskats av Skolinspektionen. Granskningen avser ledarskap, undervisning, trygghet, studiero och bedömning och betygsättning. Inom varje område bedöms

om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i *låg utsträckning* eller i *flera delar* behöver ett utvecklingsarbete inledas. Öhemsskolan gavs bedömningen i *hög utsträckning* i samtliga delar. Bergskolan i *hög utsträckning* gällande rektors ledarskap samt bedömning och betygsättning, i övriga två bedömningen *flera delar*. Luleå international school deltog i en temagranskning några månader efter skolans uppstart, fokus var på om *Undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska* samt om rektorn ger förutsättningar för detta. Bedömningen blev i *flera delar*, ett utvecklingsarbete har genomförts och granskningen är avslutad.

Oanmälda besök gjordes på Råneskolan och Örnässkolan inom området *Skolors arbete för att skapa trygghet och studiero* med fokus på mobiler, digitala verktyg och rutiner kring dessa. Båda skolorna uppfyllde författningarnas krav på skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärares instruktioner. Inför läsåret 24/25 hade rektorerna enhälligt i grundskolan beslutat om mobilförbud under hela skoldagen samt rutiner kring detta. [Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning i undervisningen](#)

5 Resultat och analys

5.1 Processer förskoleklass och grundskola

5.1.1 Kunskaper

(Förskoleklass – har delmål för språklig och matematisk förmåga)

GRUNDSKOLA: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevers lärande. En kvalitativ undervisning gör det möjligt för alla elever att lära och utvecklas oberoende av kön och utgångspunkt.

"Undervisningen har god kvalitet om den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, så att det blir en variation och balans under lektionen och under skoldagen. Undervisningen är stimulerande för eleverna och de får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med och bibehåller engagemang i sitt skolarbete.

God kvalitet innebär också att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande lektionsstarter, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och med sammanfattande avslut. Det gör det tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Det är också viktigt att syftet överensstämmer med målen i läroplanen, både avseende kunskaper och värden."(skolinspektionen.se)

Några nyckelord: tydliga lärandemål, höga förväntningar, begriplighet, språkutvecklande, lärandekultur, ledarskap i klassrummet, formativ undervisning, varierade undervisningsformer, didaktisk och pedagogisk kvalitet, elevinflytande

Uppföljning av delmålet kunskaper

Måluppfyllelsen i form av resultatdata redovisas i längre fram i rapporten.

Detta är en sammanfattande analys av skolornas uppföljning om delmålet *kunskaper* samt från kvalitetsdialoger på områdesnivå. Det finns omfattande dokumentation i detta delmål, denna analys begränsas till att sammanfatta faktorer som påverkar måluppfyllelsen. Dessa kategoriseras i externa och interna faktorer. Externa faktorer som skolorna lyfter hör främst till väl kända socioekonomiska faktorer som påverkar elevers måluppfyllelse och är utmanande att kompensera på skol-, kommun- och nationell nivå.

- Elevernas och skolornas socioekonomiska förutsättningar har stor påverkan på resultat, motivation och möjligheter till stöd. Skolor med starkare socioekonomi har generellt bättre resultat.
- Föräldrars utbildningsnivå, låg utbildningsnivå hos vårdnadshavare korrelerar med lägre studiemotivation och mindre stöd i hemmet.
- Andel elever med annat modersmål än svenska påverkar resultaten. Bristande språkkunskaper ger svårigheter.
- Hög andel nyanlända elever innebär utmaningar kring språk och kunskapsutveckling.
- Normer kring lärande kan påverka elevernas motivation och syn på skolan.

- Behöriga lärare och kontinuitet - vikarier och personalbrist kan försämra resultaten.

I skolornas uppföljning lyfts **interna faktorer** som skolan helt eller delvis kan påverka:

- Undervisningens kvalitet, tydliga strukturer, formativ bedömning och varierade undervisningsmetoder bidrar till högre måluppfyllelse.
- Tidiga insatser och kartläggning genom systematiska screeningar och tidiga stödinsatser är avgörande för att förbättra kunskapsutvecklingen och minska behovet av senare stöd. Studiehandledning på modersmål och språkligt stöd.
- Specialpedagogiska insatser med individualiserad undervisning och stöd i smågrupper har positiv effekt, särskilt för elever med särskilda behov.
- Trygghet och studiero
- Motivation påverkas av relationer, mål och undervisningens upplägg.
- Kollegial samverkan där man gemensamt planerar och bedömer. Dialog mellan lärare och elevhälsa bidrar till utveckling och högre kvalitet.
- Systematik och samverkan kring extra anpassningar och åtgärdsprogram.
- Hög frånvaro leder till kunskapsluckor och försämrade resultat. Tidig upptäckt och åtgärd är viktigt.
- Gruppdynamik dvs klassammansättningen där relationer mellan elever påverkar studiemiljön och därmed resultaten.

Några återkommande framgångsfaktorer är tidiga insatser, språkutvecklande arbetssätt, studiero, strukturerad undervisning, kollegial samverkan och planering, specialpedagogiskt stöd, goda relationer, kontinuiteten i personalen, systematiskt kvalitetsarbete.

Flertalet skolor arbetar med att höja måluppfyllelsen genom att utveckla undervisningen med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, SKUA. Skolorna i Gammelstad-Sunderbyn-Råneå har gemensamt utvecklat arbetet under några år och i detta även haft projektmedel från SPSM. Detta har ökat elevernas läsintresse och lett till mer strukturerad och språkutvecklande undervisning. Genom satsningar på högläsning, läsläxor och läsintensiva perioder har fler elever utvecklat ett starkare engagemang för texter, vilket i sin tur har gynnat deras språkförståelse och motivation. Kollegialt lärande via nätverksträffar har använts för att dela erfarenheter och skapa samsyn.

Fortsatt förbättringsarbete sker ständigt i varierande grad inom olika kärnområden på skolorna, allt efter skolornas behov. Ett område som ständigt utvecklas och som är centralt i skolans dagliga arbete är det mångfacetterade elevhälsoarbetet där tex stödinsatser och mer generella förbättringsarbeten inom konceptet tillgänglig lärmiljö alltid är aktuella tex trygghetsarbete.

Grundskolans gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom normer, differentierad undervisning (lektionsdesign), läsfrämjande, SKUA, välbefinnande, relationsskapande och närvarofrämjande ger avtryck i verksamheten dvs skolorna har pågående och planerade utvecklingsarbeten inom dessa områden.

5.1.2 Trygghet och studiero

Grundskola och förskoleklass - Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster.

Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. (Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Några nyckelord: trygghet, studiero, trivsel, förebyggande och främjande arbete, motverka kränkningar, värdegrund, skolnärvaro

Uppföljning

Underlag: Kvalitetsdialoger Trygghet och studiero mars 2025

Kvalitetsdialoger har genomförts på områdeschefs/rektorsnivå och på övergripande nivå med grundskolans ledningsgrupp tillsammans med Resurscentrums ledning. Sammanfattningen beskriver grundskolans arbete med trygghet och studiero på skol-, områdes och skolchefsnivå.

Det framgår att eleverna generellt upplever god trygghet och trivsel, men det finns variationer mellan olika klasser och årskurser. Åtgärder som gemensam lektionsstruktur och tydliga rutiner har bidragit till en lugnare miljö.

Framgångsfaktorer som lyfts från rektorer och områdeschefer:

- Goda relationer: Relationer mellan elever och lärare är avgörande för trivsel och trygghet.
- Strukturerad skolmiljö: En tydlig och förutsägbar skolmiljö med regler och rutiner skapar en lugn och trygg lärmiljö.
- Rastaktiviteter: Organiserade aktiviteter under raster minskar konflikter och ökar trivselen.
- Pedagogiska metoder som bidragit till trygghet och studiero:
- Kooperativt lärande främjar samarbete och gemenskap bland eleverna.
- SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt): Användning av bildstöd, skrivmallar och textkopplingar har varit naturliga inslag i undervisningen för att erbjuda elever med olika språklig, social och kulturell bakgrund likvärdig tillgång till, och möjlighet att utveckla de språkliga resurser som behövs för att delta och lära i skolan. Bildstöd används även generellt inom ramen tillgänglig lärmiljö.
- PAX-metoden: Denna metod används för att förbättra studieron och har visat sig vara effektiv.

- Tydlig lektionsstruktur: En gemensam lektionsstruktur och tydliga regler bidrar till bättre studiero och förutsägbarhet för eleverna.
- Relationskompetens: Kompetensutvecklingsinsatser kring relationskompetens har varit en av de viktigaste åtgärderna för att uppnå god studiero i klassrummet⁸.
- Elevråd och delaktighet: Aktiva elevråd och lyhördhet för elevernas önskemål ökar deras delaktighet och ansvar.
- Mobilförbudet

Mer specifikt med koppling till elevhälsoteamens arbete framkommer att de stödjer insatser vid övergångar och stöd till elever. De arbetar också med att stödja lärare och elever för att skapa en tryggare skolmiljö, till vilket hela konceptet med tillgänglig lärmiljö och andra specifika metoder tillhör tex PAX. Arbetet med likabehandlingsplanen, hälsosamtal och kränkningsrapport har varit viktigt för att identifiera förebyggande åtgärder och föra förändringar.

Raster är en del av skoldag där kränkningar förekommer och skolor beskriver positiva effekter av pedagogiskt organiserade rastaktiviteter. Detta är en varaktig effekt av ett tidigare projekt om ökad rörelse under hela skoldagen där fokus var på pedagogiskt planerade rastaktiviteter både för att främja rörelse och att öka kvaliteten på rastverksamheten. Ökad vuxennärvaron och skapandet av aktiviteter i samarbete med elevrådet är också något som lyfts.

Utveckling av fysiska lärmiljöer är en av tre delar i en tillgänglig lärmiljö. Skolor planerar att fortsätta utveckla fysiska lärmiljöer och rasterna. I samband med detta nämns även att fasta platser i klassrummet och i matsalen har haft en god påverkan. I matsituation bidrar också lärarnas pedagogiska luncher till en lugnare och tryggare måltidstidsstund och ett tillfälle att bygga relationer. För trygga raster ökas oftast vuxennärvaron men även utbudet av aktiviteter. Behovet av rastaktiviteter har ökat i och med mobilförbudet. Aktiviteter och material planeras med elevers delaktighet tex i samarbete med elevrådet. Hemklassrum är infört på någon skola för 7–9 för att minska förflyttningar och skapa en tryggare miljö.

Pedagogiska lärmiljön med tydlig lektionsstruktur och pedagogiskt ledarskap bidrar till lugnare miljö och bättre studiero och förutsägbarhet för eleverna. Skolorna arbetar aktivt med extra anpassningar och särskilt stöd för att säkerställa att alla elever får det stöd de behöver samt att insatserna följs upp regelbundet. Skolor arbetar även med studieteknik för eleverna som ett verktyg för lärande och minskad stress.

Specifika åtgärder som bidrar till en tryggare lärmiljö är också mobilförbud och regler för digitala verktyg, detta minskar störningar och ökar fokus på lektionerna. Uppföljning våren 2025 visar också att mobilförbudet bidrar till färre kränkningar. Vidare nämns uppföljningar och dialog med elever och vårdnadshavare för att bygga trygghet. Materialen "Samtal i skolan" och "Skolvardag" har gett positiva resultat. Aktiva elevråd och lyhördhet för elevernas önskemål har ökat deras delaktighet och ansvar. Det finns också exempel på trygghetsteamet gått coachutbildning, vilket gett ett annat förhållningssätt vid konfliktlösning.

Vid kvalitetsdialogen på ledningsgruppsnivå där även Resurscentrum deltar beslutades att ha en dialog med rektorerna om ett förslag på en gemensam trygghetsenkät för grundskolan. Rektorerna var positiva till förslaget, en arbetsgrupp ska under läsåret 25/26 arbeta fram gemensamma trygghetsenkäter för grundskolans olika stadier.

Antalet kränkningar under läsåret har minskat med 20 % från 896 till 716. En bidragande orsak kan vara att skolorna under läsåret arbetat med ett material kuratorerna har arbetat fram med klassrumslektioner för låg, mellan och högstadiet i olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder med mera. En annan bidragande orsak är mobilförbudet. Skolans personal har deltagit i workshops kring materialet. Material har även arbetats fram till pedagoger i form av workshops. En checklista om vad som viktiga komponenter i det systematiska arbetet med trygghet och studiero har även tagits fram som ett stöd för elevhälsan, pedagoger och trygghetsteam.

5.1.3 Ledning och stimulans

Grundskola och förskoleklass - Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Uppföljning

Ledning och stimulans handlar om hur skolorna arbetar för att skapa en varierad, utmanande och motiverande undervisning som möter elevernas individuella behov och stärker deras engagemang och delaktighet. Indikatorerna är kopplade till Skolenkäten som genomförs vartannat år, nästa tillfälle för Luleå är vårterminen 2026.

Utmaningar som identifieras är brist på variation i arbetsmetoder och aktiviteter, vilket leder till att undervisningen inte känns stimulerande. Det kan också vara att vissa elever tycker att skolarbetet är för lätt, andra att det är för svårt. Detta innebär att det finns ett behov av att anpassa utmaningarna bättre. Eleverna känner inte alltid att de har möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form, vilket kan leda till minskad delaktighet. I uppföljningarna lyfts även att elever vill ha tydliga förväntningar, men att för mycket struktur kan upplevas som enformigt. Elever behöver utveckla uthållighet och motivation, särskilt när skolarbetet känns svårt.

Åtgärder och strategier som skolorna beskriver under delmålet är tex:

Ökad variation med olika arbetsmetoder, examinationsformer, varierade läromedel och aktiviteter (t.ex. film, läsning, redovisning, självständigt arbete).

- Kooperativa lärandemetoder där metoder som EPA (enskilt, par, alla) och rollfördelning används för att främja samarbete och engagemang.
- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, särskilt gynnsamt för elever med språkliga svårigheter.
- Elevinflytande genom elevråd, elevintervjuer och möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form.
- Tydliga mål, formativt förhållningssätt i undervisningen och vägledande studieteknik lyfts som framgångsfaktorer för ökad motivation.
- En förutsägbar lärmiljö med gemensamma lektionsstrukturer och tydliga mål
- Elevhälsan arbetar nära arbetslagen för att säkerställa att elever får det stöd de behöver både på individ och gruppnivå. Anpassning av undervisningsmaterial och arbetssätt efter elevernas nivåer och behov är viktigt. Även strukturellt arbete med att utveckla de lokala elevhälsoteamen pågår, flera skolor arbetar enligt EHM (elevhälsomötet) för att främja en tillgänglig och hälsofrämjande lärmiljö.
- Undervisningsmetoder utvärderas kontinuerligt och kollegialt samarbete ges utrymme.

Det finns en tydlig strävan efter att skapa en undervisning som är varierad, utmanande och inkluderande, där elevernas delaktighet och motivation står i centrum. Utvecklingsarbetet bygger på systematiska analyser, elev- och lärarenkäter samt kollegialt lärande, och det finns en positiv trend i resultaten över tid.

5.1.4 Rätt till stöd

Grundskolan och Förskoleklass - Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen- det kompensatoriska uppdraget.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det gäller även om eleven uppfyller de kriterier som minst ska uppnås, och till exempel får godkänt betyg.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning

Underlag: kvalitetsdialogerna mellan områdeschefer och rektorer, ledningsgruppsnivå där även Resurscentrums ledning deltar samt skolornas uppföljning av delmålet *Rätt till stöd*.

Sammanfattning av prioriterade områden som skolor arbetar med för att utveckla stödinsatser:

Stärka lärarens ledarskap och ansvar i klassrummet dvs förbättra lärarens förmåga att hantera klassrummet, skapa goda relationer och ge effektivt stöd. Via lärplattformen får lärare

dokumentation om stödinsatser som varje lev ges, därför viktigt att de dokumenteras i avsett system för att kunna följa elevens utveckling.

Förbättra samverkan med vårdnadshavare genom att skapa goda relationer och kommunikation med vårdnadshavare för att optimera stödinsatsernas effekt. Använda möten och digitala verktyg för att hålla vårdnadshavare informerade.

Utveckla elevhälsoarbetet genom att implementera tydliga organisationer, strukturer och rutiner för elevhälsoteamet. Säkerställa kontinuitet i elevhälsoteamen och inkludera elevernas röster i beslutsprocessen.

Fokusera på det kompensatoriska uppdraget genom anpassningar och användning av olika undervisningsmetoder för att möta individuella behov.

Fortsätta **förbättra överlämningar** mellan stadier för att säkerställa smidiga övergångar mellan olika skolstadier genom bra dialog och rutiner.

Andra områden som uppmärksammas är att utveckla stödet till eleverna när det gäller att hantera stress tex genom att anpassa arbetsmängden (läxor, prov) men även att prata om stress som fenomen. Det kan vara värdefullt att fortsätta undersöka dessa områden och implementera åtgärder som kan förbättra elevernas upplevelse och prestationer i skolan.

Framgångsfaktorer

- Bygga goda relationer mellan lärare och elever samt mellan skolan och vårdnadshavare.
- Tydlig dokumentation genom att använda verktyg som Unikum och Prorenata för att dokumentera och följa upp elevers utveckling.
- Kontinuerlig kompetensutveckling för att förbättra deras förmåga att stödja eleverna.
- Kartläggningar för att kunna planera och ge tidiga insatser.
- Inkludera elevernas perspektiv i analys och planering av stödinsatser.
- Använda årshjul och tydliga strukturer för att säkerställa att elevhälsoarbetet är systematiskt och kontinuerligt.

Annat som framkommer i underlagen som bör uppmärksammas övergripande är upplevelsen av bristande resurser. Många lärare upplever att resurserna inte räcker till för att ge det stöd de önskar, särskilt för elever med stora behov eller NPF-problematik. Detta är något som behöver uppmärksammas. Skolorna organiserar sin verksamhet utifrån den elevpeng de får samt delar av statsbidrag. Ett minskat elevunderlag kan medföra att skolor behöver anpassa sin budget vilket oftast sker genom att minska antalet personal. Det blir kringresurser som inte är direkt ansvariga för undervisning enligt timplan som avvecklas först.

För fortsatta arbete bör följande uppmärksammas i dialogerna mellan ledningsnivåer:

Hur möter skolorna budgetanpassningar pga. minskat elevantal och hur organiserar man samtidigt för stödinsatser för att möta elevers behov?

5.1.5 Språklig förmåga

Grundskolan delmål 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.

Förskoleklassens delmål 4: Varje elev får en god grund för att utveckla sin språkliga medvetenhet.

GRUNDSKOLA - "Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga."

"Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling." (Kap 1 och 2 Lgr22)

FÖRSKOLEKLASS - Undervisningen ska ta tillvara elevernas nyfikenhet och ge dem möjlighet att utveckla sitt intresse för och sin förmåga att kommunicera med tal- och skriftspråk genom att ge dem möjligheter att läsa, lyssna på samt skriva och samtala om såväl skönlitteratur som andra typer av texter och händelser. Dessutom ska undervisningen i de vardagliga aktiviteterna på olika sätt skapa möjligheter för elever med annat modersmål än svenska att använda både svenska och sitt modersmål. Undervisningen ska också ge eleverna möjlighet att skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. På så sätt ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. (Lgr22)

Uppföljning

Analys av skolornas uppföljning av delmålet ger att måluppfyllelsen i svenska är hög men kan vara än högre. Flickor når generellt högre resultat än pojkar, både i svenska och i andra språk. Läsförståelsen påverkar lärandet i alla ämnen varför det är angeläget med insatser som ökar läsförståelse och skrivutveckling. Insatser gynnar särskilt elever med annat modersmål samt pojkar som generellt läser mindre än flickor.

Skolornas arbete med delmålet kan sammanfattas i följande teman:

Systematik och struktur - skolorna arbetar genomgående systematiskt och målinriktat med språkutveckling. Det finns tydliga rutiner för kartläggning, uppföljning och anpassning av undervisningen utifrån elevernas behov. Nationella prov och olika screeningverktyg används för både kartläggning och uppföljning av insatser.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) - att språkutveckling inte begränsas till svenskämnet, utan integreras i alla skolämnen. Lärare arbetar med begrepp, ordförståelse och språkliga strategier även i exempelvis matematik och NO/SO. Bildstöd, gemensamma skrivmallar och explicit undervisning av ämnesspecifika ord är vanliga metoder.

Läsfrämjande insatser – intensivläsning i perioder, regelbundna lässtunder, högläsning, bokcirklar, projekt och temaveckor. Skolbibliotek och digitala bibliotek används för att öka tillgängligheten till litteratur. Läsläxor och samverkan med hemmen är ytterligare faktorer som stärker elevernas läsutveckling. Variation i undervisningsmetoder och examinationsformer för att inkludera och motivera alla elever. Samtliga elever och lärare i grundskola och anpassad

grundskola har tillgång till ett digitalt bibliotek, en satsning från grundskolans ledning för att främja läsning och likvärdig tillgång till litteratur för alla i grundskolan. Läsåret 23/24 organiserade grundskolan en kompetensutvecklingsdag för all personal med temat *Läsfrämjande arbete i alla ämnen*.

Kollegialt lärande - lärare samarbetar och deltar i ämnesnätverk, delar material och erfarenheter samt och diskuterar undervisningsmetoder och bedömning. Detta har lett till ökad samsyn, likvärdighet och inspiration inom och mellan skolor. Nätverk finns för förstelärare men även för samtliga lärare på områdesnivå. Lärarnas engagemang, förberedelser och vilja att utveckla sin undervisning lyfts fram som en viktig framgångsfaktor.

Skrivutveckling - skolorna arbetar med skrivmallar och modeller för att hjälpa elever att komma igång med skrivuppgifter samt skriva längre och mer strukturerade texter. Återkoppling under hela skrivprocessen gör att eleverna utvecklar sitt skrivande och lär sig förbättra sina texter. Variation av texttyper och arbete med olika genrer breddar elevernas skrivförmåga och stärker deras förståelse för struktur och innehåll.

Skolbibliotek – skolorna utvecklar utbudet i sina skolbibliotek främst med det riktade statsbidraget för skön- och facklitteratur. Tillgång till skolbibliotek och digitala bibliotek lyfts fram som viktiga resurser, särskilt för att nå lässvaga elever och erbjuda böcker på olika nivåer och språk. Som komplement till det fysiska skolbiblioteket har samtliga elever och lärare i grundskola och anpassad grundskola tillgång till ett digitalt bibliotek. Skolor samarbetar även med folkbiblioteken, en del via bokbuss. Under våren har grundskolan påbörjat förbereda inför de tydligare och nya kraven kring skolbibliotek, främst gällande bemanning och skolbiblioteksplan.

5.1.6 Matematisk förmåga

Grundskola - Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Förskoleklass - Varje elev får en god grund för att utveckla sitt matematiska tänkande.

FÖRSKOLEKLASS - Undervisningen ska ta tillvara elevernas nyfikenhet och ge dem möjlighet att utveckla sitt intresse för matematik och förståelse för hur matematik kan användas i olika situationer. Eleverna ska därför utmanas och stimuleras att använda matematiska begrepp och resonemang för att kommunicera och lösa problem på olika sätt med olika uttrycksformer samt för att utforska och beskriva sin omvärld. (Lgr22)

GRUNDSKOLA - Undervisningen i ämnet matematik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardagen och inom olika ämnesområden. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. (Lgr22)

Uppföljning

Matematik är det ämnet som elever har svårast att nå målen i, det gäller även nationellt. Måluppfyllelsen är ofta högre i de lägre årskurserna, för att sjunka särskilt på högstadiet.

Hur utvecklar skolorna matematikundervisningen enligt deras uppföljningar?

Kollegialt lärande och ämnesnätverksträffar utvecklar undervisning, bedömning och ämneskunskaper då lärare ges möjlighet att inspireras av varandra, delar erfarenheter och planerar tillsammans samt andra kompetensutvecklingsinsatser

Språkutvecklande undervisning betonas av många för att öka begreppsförståelsen, särskilt för elever med annat modersmål än svenska.

Laborativa och praktiska arbetssätt används för att konkretisera matematiska begrepp och öka elevernas engagemang.

Variation i undervisningen genom användning av olika läromedel, digitala verktyg (t.ex. Nomp), och metoder som TRR (Tänka, Resonera, Räkna) och Bornholmsmodellen. Även variation av arbetsformer lyfts av några skolor. Tänka – Resonera - Räkna är en undervisningsmetod i syfte att främst förbättra taluppfattning. Under läsåret har sex skolor i olika utsträckning använt NCM:s material. Skolor rapporterar att:

- eleverna utvecklat en bättre taluppfattning och blivit mer säkra på att resonera kring matematiska problem genom att tänka högt, diskutera olika lösningar och använda flera representationsformer.
- Eleverna vågar prata mer matematik, samarbeta och lyssna på varandras lösningar. Lärarna ser att eleverna blir mer aktiva i diskussioner och vågar pröva olika strategier.
- Eleverna upplever undervisningen som mer varierad och engagerande, vilket leder till ökad motivation och delaktighet.

I skolornas uppföljningar lyfts främst positiva effekter av TRR, men vissa utmaningar och begränsningar lyfts också fram:

- Tidskrävande: vissa lärare upplever att arbetet med TRR-materialet tar mycket tid, både i planering och genomförande.
- För att TRR ska fungera optimalt krävs att lärarna har god förståelse för materialet och arbetssättet. Det kan finnas ett behov av fortbildning och kollegialt stöd för att alla ska känna sig trygga i att använda TRR.
- att TRR inte alltid räcker för elever med stora behov av individanpassning eller särskilt stöd. Dessa elever kan behöva ytterligare material eller andra metoder utöver TRR.

Vilka hinder beskrivs för lärande i matematik?

Begreppsförståelse – orsaker kan vara brister i undervisningen men även andra för eleven svårigheter som försvårar lärande eller att de har ett annat modersmål än svenska. Det finns ett tydligt behov av språkligt stöd även i matematik. Exempelvis elever med språkstörning kan ha svårt att förstår vad andra säger, att själva prata så andra förstår eller båda delarna. Språkstörning får konsekvenser för förmågan att tänka språkligt och ta till sig undervisningen.

Motivation – en del elever är nöjda med lägre betyg (E), vilket gör det svårt att lyfta hela gruppen till högre nivåer.

Hög frånvaro leder till kunskapsluckor som kan vara svåra att ta igen.

Otillräckliga stödinsatser - brist på speciallärare i matematik och bristande kontinuitet i undervisningen. Elever med NPF-diagnoser kan ha svårare med inläring och större behov av stöd och kontinuitet.

Elever med annat modersmål, kan ha svårare att nå målen då elevernas kunskaper i det svenska språket och tidigare skolbakgrund påverkar. Skolor beskriver att elever som får studiehandledning på sitt modersmål har lättare att nå målen. En skola menar att studiehandledning på modersmålet bör ges även till de elever som är födda i Sverige men inte pratar svenska i hemmet.

Omvärld

När det gäller matematik är det lämpligt att ta del av aktuella nationella rapporter där elevers kunskaper analyseras och bakomliggande orsaker diskuteras.

Elevers matematikkunskaper sjunker och i Skolverkets rapport [*Matematikundervisning i grundskolan - Om förutsättningar för elevers lärande*](#) (2025) beskrivs analyser av matematikresultat och förklarande faktorer.

Utmaningen som beskrivs är att kunskapsklyftorna mellan elever och elevgrupper har ökat, samtidigt som elevernas genomsnittliga Timssresultat i matematik har ökat i Sverige sedan 2011, samma mönster syns i PISA resultaten. Detta mönster tolkas som att socioekonomisk bakgrund har större betydelse för elevers kunskaper i Sverige än OECD genomsnittet. Skolverket rapport [*Likvärdigheten i slutet av grundskolan*](#) (2025) bekräftar denna bild. Särskilt i matematik är sambandet mellan socioekonomiska faktorer och prestation som starkast.

Elever som har mindre gynnsam socioekonomisk bakgrund har sämre tillgång till resurser i hemmet och kan även ha mindre gynnsam skolmiljö tex lägre grad av utbildade och legitimerade lärare. I rapporten lyfts att utbildade lärare har mer framgångsrika undervisningsstrategier. Enligt rapporten har även de eleverna i genomsnitt en svagare känsla av tillhörighet till skolan och lägre självförtroende i matematik.

Självförtroende hos elever har betydelse för deras lärande och resultat. En fördjupad analys av Timss-data visar att *"icke-kognitiva faktorer, framför allt elevernas självförtroende har ett ännu starkare samband med deras resultat i ämnet än exempelvis socioekonomisk bakgrund och kön. När vi tar hänsyn till de icke-kognitiva faktorerna minskar förklaringsgraden av socioekonomisk bakgrund avsevärt. En möjlig tolkning är att sambandet mellan vissa elevgrupper och deras resultat i stor utsträckning kan förklaras av att de generellt sett har sämre självförtroende avseende sin matematiska förmåga."* (s. 76)

Lärare beskriver att elever ibland inte ser något syfte med att lära sig matematik, vilket påverkar motivationen hos dem. Lärare upplever även att många elever har en uppfattning om att de inte är kapabla till att lära sig matematik, ofta till följd av tidigare misslyckanden i ämnet. Vidare lyfts att kunskapsskillnaderna inom samma klassrum är stor, vilket utgör en betydande utmaning för lärarna. I klassrumssituationen behöver de intervjuade lärarna framför allt lägga tid på att stötta eleverna med störst svårigheter med matematik.

De intervjuade lärarna efterfrågar fler regelbundna möjligheter till att diskutera olika frågor rörande ämnesinnehåll och undervisningsmetoder tillsammans med kollegor. Sådana konstruktiva samarbeten uppges kunna leda till en samordnad planering mellan olika klasser

och årskurser samt en förbättrad likvärdighet för eleverna. Det framgår även att lärare önskar kompetensutveckling utifrån deras specifika behov i matematikämnet. Skolverket bedömer att rektorn behöver stärka förutsättningarna för samarbete lärare emellan och tillgodose lärarnas behov av kompetensutveckling.

I augusti 2025 publicerade Skolverket rapporten [Könsskillnader i skolresultat](#). Flickor har under lång tid presterat bättre än pojkar i skolan, men nu pekar statistiken på en ny trend när det gäller flickors och pojkars skolresultat. Könsskillnaderna minskar och den främsta förklaringen är att flickornas resultat har försämrats de senaste åren och är särskilt stor i matematik. Flera orsaker lyfts såsom att pandemins konsekvenser var mer kännbara för flickor och har förstärkt den nedåtgående trenden. Flickor har även sämre självförtroende i ämnet och är mindre positivt inställda till ämnet jämfört med pojkar. I rapporten lyfts fler faktorer exempelvis att flickor trivs sämre i skolan och har högre skolrelaterad stress än pojkar.

Sista omvärldspaningen inom matematik gäller utredningen om nya läroplaner [SOU 2025:19 – "Kunskap för alla"](#). Det som förslås är en betydande förändring för att möta utmaningarna inte enbart i matematik utan även i andra skolämnen. Större stöd och styrning föreslås både vad gäller centralt innehåll, undervisningsstrategier och vetenskaplig förankring. Matematikundervisningen i Sverige avviker vid internationell jämförelse genom mängden individuella arbete i matteboken. I utredningen betonas att undervisningen i huvudsak ska ske i helklass eller grupp, under ledning av lärare. Nya kursplanerna blir inte enbart en revidering av det centrala innehållet utan främst förändringar i själva genomförandet av undervisningen. Läroplanen föreslås gälla från läsåret 2028/29.

Sammanfattningsvis har grundskolan i Luleå samma trend som Skolverkets rapporter beskriver. Skillnaderna mellan könen minskar främst pga. att flickor har en nedåtgående trend men i Luleå även för att pojkar gymnasiebehörighet ökar. Pojkarna har i fyra av de fem senaste åren haft högre gymnasiebehörighet än flickorna.

Matematik är det ämnet som flest elever inte når godkänd, gäller både flickor och pojkar. Skolorna möter utmaningarna genom att utveckla undervisningen tex genom variation, kollegialt samarbetet, formativ undervisning, språkutvecklande arbete för begreppsförståelse m.m. Skolor samarbetar även med Resurscentrums specialpedagoger i utvecklingen av matematikundervisningen tex med fokus på motivation och tilltro till den egna förmågan.

Matematiksatsningen TRR för F-3 är både kompetensutveckling i ämnet och utveckling av undervisningen där ett antal skolor under de senaste fyra åren deltagit helt eller delvis. Det finns skillnader i hur skolor och lärare anammat TRR och använt materialet. En enkät under vt 2025 visade att en del lärare ser fördelarna med TRR och beskriver barnens lärande positivt, medan andra uttalar sig mer negativt om både modellen som sådan och elevers lärande. Det är av vikt att lärare är motiverade att ta del av den förändring som TRR innebär. Oavsett vilket material eller undervisningsmodell som används är lärarens engagemang av största vikt. TRR är en satsning där skolor och lärare deltar utifrån eget intresse.

Förutom undervisningens kvalitet finns andra utmaningar enligt Skolverkets rapporter tex kunskapsskillnader inom klasser kopplat till motivation, självförtroende, socioekonomiska

faktorer. Frågan att ta med sig är hur kan vi grundskolan arbeta för att öka elevers motivation och självförtroende till ämnet matematik?

Grundskolan behöver även förbereda inför kommande läroplansrevidering för att lärare ska ges bra förutsättningar att förändra sin undervisning.

5.2 Processer anpassad grundskola

5.2.1 Rätt till stöd

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 4: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen- det kompensatoriska uppdraget.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det gäller även om eleven uppfyller de kriterier som minst ska uppnås, och till exempel får godkänt betyg.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning

För att öka måluppfyllelsen för det nationella målet "Rätt till stöd" har skolan genomfört aktiviteter under det gångna läsåret med syftet att optimera elevernas användning av sina hjälpmedel, vilket är avgörande för deras personliga och kunskapsmässiga utveckling. Samarbetet mellan skola, hem och habilitering har varit centralt för att säkerställa att eleverna erhåller de hjälpmedel de behöver.

Hjälpmedlen har använts på ett adekvat sätt och har bidragit till elevernas fokus och uthållighet under skolaktiviteter. Eleverna har kunnat utföra uppgifter i olika lägen, vilket har berikat deras lärande. Det har förekommit utmaningar med långa väntetider för justeringar av hjälpmedel och olika uppfattningar om användning mellan hem och habilitering. Trots detta har dialogen mellan vårdnadshavare och skolpersonal förbättrats, vilket har haft en positiv inverkan på elevernas utveckling.

5.2.2 Ledning och stimulans

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Uppföljning

Sammanfattning av skolans arbete med delmålet.

Skapa samsyn för lärande: Målet är att etablera en gemensam förståelse inom arbetslaget av skolans uppdrag för att främja elevernas lärande och utveckling. Kommunikation och enhetlighet i arbetet är centrala för att uppnå målen.

Utvärdering av kommunikation: Vid halvårsuppföljningen framkom att kommunikationen inom arbetslaget är tydlig, men att det finns tillfällen då olika tankegångar framträder. Fortsatt arbete krävs för att förbättra gemensamma förhållningssätt.

Elevernas progression: Utvärderingen visar att enskilda elever har gjort framsteg i sociala och kommunikativa sammanhang, medan gruppen som helhet också har utvecklats. Samtal och gemensamma överenskommelser har varit avgörande för framgången.

Framåtsträvande arbete: Det finns behov av att fortsätta samtalen kring pedagogiska mål och metoder för att säkerställa fortsatt progression hos eleverna och i gruppen. Tydligare kommunikation och regelbundna diskussioner är nödvändiga.

Skolan genomfört aktiviteter i syfte att skapa en samsyn utifrån skolans uppdrag och etablera en gemensam förståelse inom arbetslaget av skolans uppdrag samt säkerställa fortsatt utveckling och framgång. Vid halvårsuppföljningen framkom att kommunikationen inom arbetslaget är tydlig, men att det finns tillfällen då olika tankegångar framträder. Fortsatt arbete krävs för att förbättra gemensamma förhållningssätt. Utvärderingen visar att enskilda elever har gjort framsteg i sociala och kommunikativa sammanhang, medan gruppen som helhet också har utvecklats.

Det finns behov av att fortsätta samtalen kring pedagogiska mål och metoder för att säkerställa fortsatt progression hos eleverna och i gruppen. Tydligare kommunikation och regelbundna diskussioner är nödvändiga.

5.2.3 Trygghet och studiero

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster. Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. (Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Några nyckelord: struktur, trygghet, studiero, trivsel, förebyggande och främjande arbete, förebygga och förhindra kränkningar, värdegrund, skolnärvaro

Uppföljning

För att uppnå det nationella målet "Trygghet och studiero" har ett antal aktiviteter genomförts under läsåret. Dessa aktiviteter syftar till att skapa en trygg och stabil skolmiljö där eleverna kan fokusera på sina studier. Genom att medvetandegöra eleverna om lektionernas upplägg, förstärka trygghetsarbetet och strukturera lektionerna med tydliga instruktioner och bildstöd, har skolan arbetat för att öka elevernas trygghet och studiero. Utvärderingar visar att dessa insatser har haft en positiv effekt på elevernas deltagande och välmående.

Eleverna blivit medvetandegjorda om lektionernas upplägg genom att kommunicera skolans rutiner och lektionsinnehåll. Detta har skapat en trygg skolmiljö, där majoriteten av eleverna uttrycker förståelse för schemat och vet vad som ska hända härnäst. För det andra har trygghetsarbetet förstärkts genom anställning av en socialpedagog som genomfört riktade insatser på individ- och klassnivå. Detta inkluderar stöd vid skolfrånvaro och arbete med psykisk hälsa. För det tredje har trygghet och studiero i PREST-ämnena ökat genom att lektionerna strukturerats med tydliga instruktioner och bildstöd för att möta elevernas behov och öka deras deltagande. Utvärderingar visar en ökning av elever som deltar aktivt i lektionerna. Observationer har visat att övergångarna mellan aktiviteter blir lättare när eleverna vet vad som ska ske.

5.2.4 Kunskaper

ANPASSAD GRUNDSKOLA: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevers lärande. En kvalitativ undervisning gör det möjligt för alla elever att lära och utvecklas oberoende av förutsättningar.

"Undervisningen har god kvalitet om den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, så att det blir en variation och balans under lektionen och under skoldagen. Undervisningen är stimulerande för eleverna och de får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med och bibehåller engagemang i sitt skolarbete.

God kvalitet innebär också att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande lektionsstarter, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och med sammanfattande avslut. Det gör det tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Det är också viktigt att syftet överensstämmer med målen i läroplanen, både avseende kunskaper och värden."(skolinspektionen.se)

Några nyckelord: tydliga lärandemål, höga förväntningar, begriplighet, språkutvecklande, lärandekultur, ledarskap i klassrummet, formativ undervisning, varierade undervisningsformer, didaktisk och pedagogisk kvalitet, elevinflytande

Uppföljning

Under det gångna läsåret har skolan genomfört flera aktiviteter med syftet att förbättra elevernas förståelse för tidsuppfattning och läsning. Dessa aktiviteter har varit noggrant utformade för att inte bara öka elevernas kunskaper, utan även för att väcka deras intresse och nyfikenhet. Nedan följer en sammanfattning av de huvudsakliga aktiviteterna och deras resultat.

- Utveckling av tidsuppfattning: Eleverna har arbetat med att förstå tid genom att kommunicera och visualisera dagens schema och veckans dagar. Resultaten indikerar att vissa elever har en god förståelse för tid, medan andra fortfarande upplever svårigheter.
- Högläsningsprojekt: En gång i veckan har gemensam högläsning genomförts, där eleverna tillsammans har utvärderat böckerna. Aktiviteten har fungerat väl trots lokalbyte, och eleverna har deltagit aktivt.
- Barnboksveckor: Klassen har fokuserat på sagor genom besök på biblioteket och fördjupning i utvalda böcker, vilket har ökat elevernas nyfikenhet och intresse för läsning. Fler elever läser nu på egen hand.

5.2.5 Matematiskt tänkande

Delmålet prioriteras läsåret 25/26

5.2.6 Språklig förmåga

Delmål 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett nyanserat sätt.

ANPASSAD GRUNDSKOLA - "Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga."

"Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling." (Kap 1 och 2 Lgr22)

Uppföljning

Delmålet *Språklig förmåga* har varit särskilt prioriterat i verksamheten gällande både skolverksamhet likväl som fritidsverksamhet. Det för att främja kommunikationen och förståelsen mellan elever, särskilt de med språkbarriärer. Genom att använda olika metoder och verktyg, såsom bildstöd och pekkartor, har personalen arbetat målmedvetet för att skapa en inkluderande och kommunikativ miljö. Några exempel på aktiviteter och dess resultat är:

- Lärande i den proximala utvecklingszonen - aktiviteten syftar till att förbättra kommunikationen mellan eleverna. Eleverna ska lära av varandra i en trygg miljö där de kan uttrycka sig fritt. Indikatorer för framgång inkluderar att eleverna tar kontakt på ett positivt sätt och använder kommunikationskort för att uttrycka sina tankar. Uppföljningen visar att många elever har förbättrat sina kommunikationsfärdigheter och skapat relationer med varandra.
- Kommunikation med vårdnadshavare- aktiviteten syftar till att öka kommunikationen och förståelsen mellan skolan och hemmet. Genom regelbundna samtal med vårdnadshavare har skolan fått insikter om hur eleverna kommunicerar hemma, vilket har lett till en ökad förståelse för deras behov. Vårdnadshavare har rapporterat att de diskuterar skolans innehåll med sina barn, vilket främjar elevernas kommunikation i skolan.
- Modellering – aktiviteten fokuserar på att vuxna ska vara förebilder i användandet av AKK (Alternativ och Kompletterande Kommunikation). Genom att använda fokusbegrepp och kommunikationskort ska personalen öka sin användning av AKK i olika miljöer. Trots vissa framsteg har det visat sig att användningen av pekprat bland personalen behöver förbättras.

5.3 Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola

5.3.1 Kartläggning förskoleklass

	Hitta språket	Hitta språket	Hitta matematiken	Hitta matematiken
	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar
Flickor	10,8/40	18,3/68	12,9/48	14,0/52
Pojkar	12,3/41	15,6/52	11,7/39	20,3/68
Totalt	11,5/81	17,0/120	12,3/87	17,0/120

Underlaget baseras på skolornas kvalitetsrapporter. Läsåret 24/25 gick 705 elever i förskoleklass varav 371 flickor och 334 pojkar, en ökning med 48 elever jämfört med föregående läsår (QlikSense).

Bedömningsstöden används systematiskt och resultaten analyseras ofta med specialpedagog. Jämfört med föregående läsår har det skett relativt stora förändringar. Skillnaden mellan andelen flickor och pojkar som riskerar att inte nå målen i svenska har minskat från 4,2 till 1,5 procentenheter. En stor förändring har skett i andelen elever som behöver extra utmaningar i svenska, från 66 elever till 120 elever, vilket motsvarar 17,0 % jmf 9,7 läsåret före. När det gäller matematik är det dessvärre fler elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, en ökning med från 7,5% till 12,3 %. Paradoxalt har andelen elever i behov av extra utmaningar fördubblats från 60 till 120 elever i både matematik och språk. I matematik är det fler pojkar än flickor som är i behov av extra utmaningar och i svenska tvärtom. Det finns variationer mellan skolor, vissa ser tydliga skillnader mellan pojkar och flickor medan andra inte ser några märkbar skillnad.

Stora skillnader mellan elever i en klass, hur möter skolorna detta?

- Flera skolor arbetar med smågruppsundervisning och individanpassning för att möta elevernas olika behov.
- Elever med annat modersmål får ofta extra stöd, till exempel genom SVA-lärare och undervisning i mindre grupper.
- Praktiska och lekfulla arbetssätt, som språklekar, laborativ matematik och spel, används för att öka motivation och förståelse.
- Lärarna samarbetar med specialpedagoger och några nämner handledning från resurscentrums specialpedagoger för att analysera resultat och planera insatser.
- Elever som behöver extra utmaningar får särskilda uppgifter och material, medan de som behöver stöd får anpassade övningar.

- Trygghet och arbetsro prioriteras genom att skapa mindre grupper och arbeta med relationsskapande aktiviteter.
- Kartläggning och uppföljning sker tidigt och systematiskt för att snabbt kunna sätta in rätt insatser, kompletterande screeningsmaterial används.

Sammanfattningsvis har läsårets förskoleklass varit utmanande för skolorna, något fler som behöver stöd för att nå kunskapskraven samtidigt en stor ökning av elever som i kartläggningen indikerar på behov av extra utmaningar i både språk och matematik.

Kartläggningar sker tidigt på hösten vilket innebär att det som kartläggs är i stort kunskaper eleverna har med sig från förskolan och hemmet. Under hösten 2025 ges rektorer i förskola och grundskola möjlighet att kommunicera om hur kartläggningsmaterialet i förskoleklass kan användas i samverkan.

Avslutningsvis lite fokus på elever i behov av extra utmaningar. Över tid kan sägas att denna elevgrupp blivit synlig och i större utsträckning får stöd i att fortsätta utvecklas i sitt lärande. Insatserna består oftast av differentierad undervisning genom individuellt anpassade uppgifter, specialpedagogiskt stöd, mer avancerade övningar eller särskilda material för att stimulera deras fortsatta utveckling.

5.3.2 Bedömningsstöd årskurs 1

Andel som uppnått kravnivå	Andel flickor	Andel pojkar	Andel totalt
Läsutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	94,1 (93,1)	92,6 (91,0)	93,3 (92,0)
Skrivutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	94,4 (92,3)	90,6 (88,2)	92,4 (90,2)
Taluppfattning Matematik	93,5 (94,0)	92,8 (94,0)	93,1 (94,0)

Totalt 686 elever varav 323 flickor och 363 pojkar.

När det gäller läs- och skrivutveckling är det större andel pojkar och flickor som uppnått kravnivån jämfört med läsåret 23/24. Matematik däremot är något lägre för både flickor och pojkar.

De flesta skolor rapporterar goda eller mycket goda resultat i både svenska och matematik för årskurs 1. Nästan alla elever når kunskapsmålen, och de som inte gör det får stöd i sitt lärande. Rutiner för bedömningsstöd är etablerade och används systematiskt. Hos elever som inte når kravnivån till våren finns en progression i lärandet. Eleverna som inte når kravnivån är spridda över många skolor, dvs på de flesta skolorna enstaka elever som inte når kravnivån. På en del skolor är det ingen skillnad mellan flickors pojkars resultat, på andra är det antingen större andel flickor eller pojkar som uppnått kravnivån i de olika delarna vilket även det kan variera mellan läsåren. Det som framkommer i analyserna är att det oftast är större andel flickor som nått längre kunskapsmässigt i skrivande, vilket framkommer även övergripande i tabellen.

Orsaker till att elever inte når kravnivån som lyfts i skolornas analyser är bland annat:

- Språkliga svårigheter och svenska som andraspråk (SVA). Elever med SVA har ofta svårare att nå målen i svenska och matematik. Begränsat ordförråd och begreppsförståelse påverkar läsförståelsen negativt. Nyanlända.
- Bristande motivation och intresse
- Låg uthållighet och koncentrationssvårigheter
- Elever med långvarig eller hög frånvaro missar viktiga moment i undervisningen och får inte kontinuitet i träningen, vilket påverkar deras möjligheter att nå målen.
- Elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), språkstörning eller andra diagnoser har ofta större utmaningar
- Finmotoriska svårigheter

Åtgärder: Stödinsatser för elever som inte når kravnivån i svenska eller matematik kan handla om individuell lästräning där eleven får arbeta enskilt eller i mindre grupp tillsammans med en pedagog eller speciallärare. Många skolor erbjuder särskilda undervisningsgrupper för elever med svårigheter, där undervisningen kan vara mer intensiv och anpassad. Lärarna samarbetar ofta kollegialt för att identifiera och stötta elever med behov, och undervisningen differentieras så att eleverna får träna på sin nivå. För elever med långvariga svårigheter upprättas åtgärdsprogram där insatser och mål följs upp regelbundet.

Eleverna får ofta anpassat material, till exempel enklare läsläxor eller nivåanpassade matteuppgifter. Regelbundet specialpedagogiskt stöd är vanligt. Intensivundervisning förekommer dvs perioder med extra intensiv lästräning eller matteträning.

För elever med svenska som andraspråk eller språkliga svårigheter ges extra stöd i begreppsförståelse och språkutveckling, ibland i särskilda SVA-grupper eller via specifik studiehandledning. Digitala verktyg används också som stöd, särskilt vid individuell träning.

Fortsatt arbete som beskrivs är:

- Tydligare rutiner för planering, genomförande och analys av bedömningsstöden.
- Stärkt specialpedagogiskt stöd då stödet inte upplevs tillräckligt pga otillräckliga resurser.
- Flera skolor lyfter behovet av att utveckla stödet för elever med svenska som andraspråk, både i svenska och matematik. Det handlar tex om att erbjuda mer språkutvecklande arbetssätt, särskilda SVA-grupper och anpassat material.
- Än tidigare identifiera elever i behov av stöd och att snabbt sätta in riktade insatser. Flera skolor vill bli bättre på att använda screeningresultat och bedömningsstöd för att prioritera rätt elever och insatser.
- Utvecklat samarbete mellan pedagoger, t.ex. genom gemensam planering, sambedömning och erfarenhetsutbyte, lyfts fram som ett förbättringsområde. Detta för att öka likvärdigheten och kvaliteten i undervisningen.

Sammanfattningsvis har läs- och skrivutveckling förbättrats jämfört med föregående läsår medan andel elever som klarat kraven för matematik minskat något. Bedömningsstöden fyller en viktig funktion i att tidigare identifiera elever i behov av stöd. Skolorna följer upp effekten av

insatta åtgärder och har god kännedom av elevernas svårigheter. Likt andra områden inom skolan lyfts identifierade utvecklingsbehov som ett resultat av ett systematiskt arbete.

5.3.3 Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3

Skola/ämne	Bild	Eng	IDH	Ma	Mu	NO	SL	SO	SV	SvA	TK
Alvik	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15		100/15
Antnäs	100/13	100/13	77/10	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	92/12		100/13
Avan	100/10	90/9	100/10	90/9	100/10	100/10	100/10	100/10	90/9		100/10
Benzelius	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17		100/17
Borgmästar	100/31	94//31	100/31	84/26	97/30	94/29	100/31	94/29	89/17 (19)	75/9 (12)	94/29
Boskata	98/40	98/40	98/40	93/38	98/40	95/39	95/39	98/40	95/39	-	98/40
Ersnäs	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	-	100/15
Furupark	100/37	100/37	100/37	95/35	100/37	100/37	100/37	100/37	92/32	100/2	100/37
Hed	100/7	85/6	100/7	71/5	100/7	85/6	100/7	85/6	100/4	25/1	85/6
Klöverträsk	100/4	100/4	100/4	50/2	100/4	100/4	100/4	100/4	75/3		100/4
Manda	100/16	100/16	94/15	77/12	100/16	94/15	100/16	100/16	83		94/15
Marieberg	97/31	97/31	97/31	78/25	94/30	97/31	97/31	94/30	94/30	100/2	93/30
Midskog	100/23	100/23	100/23	87/20	96/22	100/23	100/23	100/23	87/20		100/23
Måttund	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8		100/8
Ormberg	100/33	96/32	100/33	90/30	100/33	96/32	100/33	96/32	93/31		96/32
Persön	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	88/15		100/17
Porsö	100/22	91/20	95/21	77/17	100/22	100/22	95/21	100/22	11	7	100/22
Rutvik	100/28	96/27	100/28	89/26	96/27	100/28	100/28	100/28	89/26		96/27
Råne	100/32	100/32	100/32	97/31	100/32	100/32	100/32	100/32	97/31		100/32
Sunderby	100/43	100/43	100/43	95/41	100/43	100/43	100/43	100/43	98/42		100/43
Svedje	100/44	100/44	86/38	95/42	98/43	100/44	100/44	100/44	89/35	67/9	100/44
Tallkronan	100/35	100/35	100/35	94/35	100/35	100/35	100/35	100/35	91/35		100/35
Tuna	97/46	100/47	71/33	84/39	97/46	100/47	97/46	100/47	89/34 (38)	67/6 (9)	100/47
Äng	100	80/20	100	76/19	100	76/19	100	84/21	76/19	22/7	100
Öhem	100/36	100/36	100/36	97/35	100/36	100/36	100/36	100/36	97/33	100/2	100/36
Örnäset	100/32	100/32	100/32	75/25	100/32	100/32	100/32	100/32	80/17	66/8	100/32
Östra	100/28	96/27	82/23	86/24	100/28	86/24	96/27	86/24	80/16 (20)	50/4 (8)	93/26

Måluppfyllelsen är generellt fortsatt hög men varierar mer på skolor som över tid har fler elever med annat modersmål. De ämnen som fortsatt avviker med något lägre måluppfyllelse på flera skolor är främst matematik och svenska men även andra teoretiska ämnen har på några skolor

lägre andel som nått kravnivån. Bland de praktiska ämnena är det idrott som har lägre måluppfyllelse vilket beror på bristande simkunnsighet. Även SvA är ett ämne som avviker, nyanlända elever har oftast svårt att nå målen men främst bidrar varje elev till en stor procentuell andel då SvA eleverna utgörs av ett fåtal elever på skolorna.

Uppföljning av skolor som uppmärksammades med avvikande resultat läsåret 23/24: Svedjeskolan har ökat måluppfyllelsen och har i de flesta ämnen >90 %. För Örnässkolan har ämnena matematik och svenska fortsatt lägre måluppfyllelse jämfört med övriga. Jämfört med föregående läsår ligger matematikämnet på samma nivå (~75), i svenska en ökning från 69% till 80 %.

I skolornas analyser lyfts orsaker till eleverna inte når målen:

- Svårigheter kopplade till specifika ämnen och moment tex i matematik är vanliga utmaningar division, problemlösning och skriftliga räknemetoder. Dessa svårigheter syns både i nationella prov och i den dagliga undervisningen.
- Elever med annat modersmål än svenska har svårare att tillgodogöra sig undervisningen, brist på studiehandledning på modersmålet lyfts av en skola
- Elever med språkstörningar och NPF-diagnoser har ofta svårt att fokusera, tolka instruktioner och arbeta självständigt.
- Låg motivation och koncentrationssvårigheter
- Skolfrånvaro, elever som är mycket borta från skolan missar stödinsatser och får kunskapsluckor som är svåra att ta igen.
- Brist på speciallärare /specialpedagoger lyfts av några skolor.

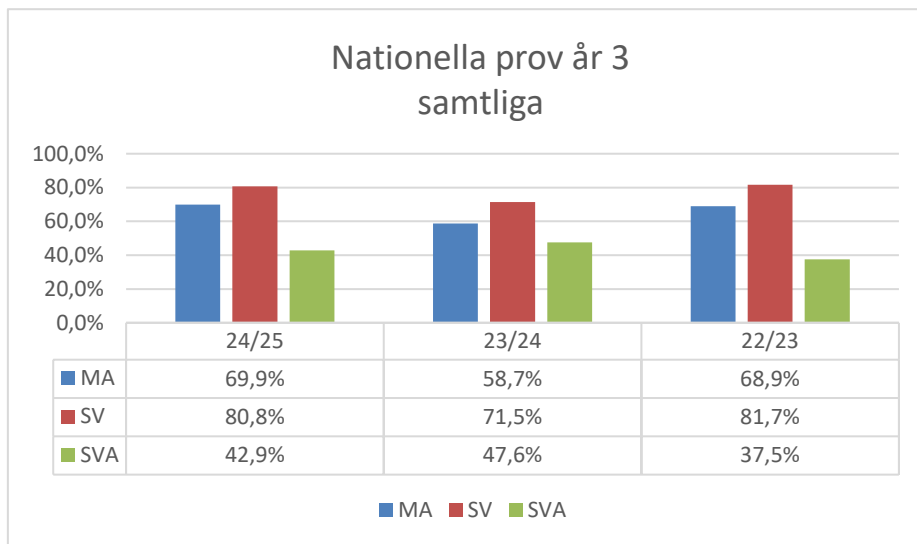
Elever som inte når målen ges extra anpassningar och åtgärdsprogram. Det kan tex vara strukturstöd, kompletterande material, regelbunden undervisning av specialpedagog, studiehandledning på modersmålet. Intensivundervisning dvs kortare insatser tex extra träning i skrivande eller grundläggande moment i matematik med hjälp av specialpedagog/lärare är vanligt. Möjlighet att arbeta i mindre grupper/halvklass och särskild lärmiljö för elever med större behov är bland åtgärder som nämns. Dessa insatser ger elever med särskilda behov bättre förutsättningar att lyckas och bidrar till en inkluderande lärmiljö. När det gäller idrott och hälsa är det extra simundervisning som sätts in.

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen generellt hög men varierar mer på skolor som över tid har varierande antal elever med annat modersmål. Arbetet som beskrivs möter *garantin för tidiga insatser* och kan sammanfattas:

- Tidiga insatser och kontinuerlig bedömning - nästan alla skolor betonar vikten av att tidigt identifiera elever i behov av stöd och att kontinuerligt följa upp kunskapsresultat. Detta sker genom regelbundna analyser, användning av bedömningsstöd och samarbete mellan lärare och specialpedagog. Insatser sätts in snabbt när behov upptäcks.
- Gemensam planering och reflektion mellan lärare och specialpedagog, samt kollegialt lärande kring undervisning och insatser, beskrivs som framgångsfaktorer. Skolorna ser att detta leder till utvecklad undervisning och bättre anpassning efter elevernas behov.

5.3.4 Nationella prov

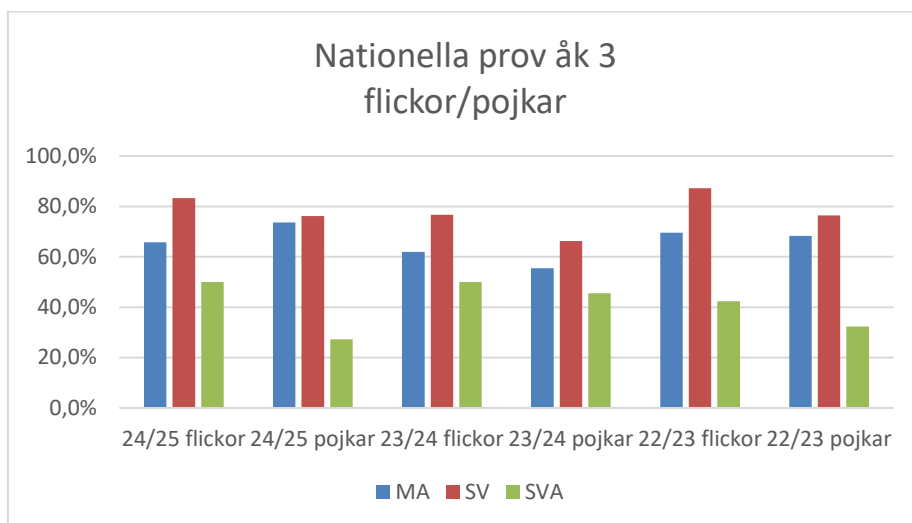
5.3.4.1 Nationella prov i årskurs 3 svenska, svenska som andraspråk samt matematik

Andelen elever som klarat samtliga delprov i matematik har ökat med 11 procentenheter jämfört med föregående två läsåren. Även i svenska ses en klar förbättring med 9 procentenheter. Nationella data för jämförelse är ännu inte publicerad.

Vanliga orsaker för att elever (både pojkar och flickor) inte når målen är enligt skolor:

- Språkstörning eller specifika läs- och skrivsvårigheter
- Elever som inte når målen har ofta varit i behov av särskilt stöd eller har haft åtgärdsprogram under lågstadiet. Skolorna betonar vikten av tidiga insatser och individuella anpassningar.
- Kort vistelsetid i Sverige (för SvA), eleverna har inte hunnit tillgodogöra sig språket tillräckligt.
- Elev har ej deltagit i alla 8 delprov
- Svårigheter med specifika delmoment, vissa delprov, t.ex. problemlösning i flera steg i matematik eller att skriva berättande text i svenska, lyfts som särskilt utmanande för flera elever.

Tydliga trender är att flickor genomgående har högre andel godkända än pojkar i svenska och svenska som andraspråk, särskilt stor skillnad i SVA 24/25. Påpekas bör att gruppen SvA elever är en liten grupp elever som varierar mellan läsåren både till antal och hur länge man vistats i Sverige. Liten grupp innebär att varje elev ger stor procentuell påverkan.

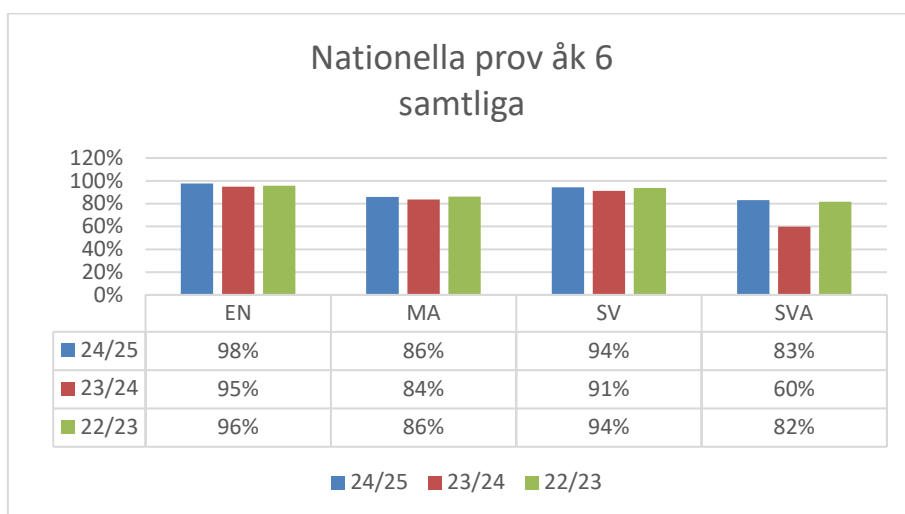
I matematik varierar skillnaden mellan åren, pojkar har högre andel godkända 24/25, flickor 23/24. I svenska och SvA har flickorna under perioden högre andel som når kravnivån jämfört med pojkar. Skillnaden mellan könen är störst i SVA, där flickor ofta har betydligt högre andel godkända.

Individuella anpassningar och åtgärdsprogram ges elever som inte når målen, det kan exempelvis vara individuell träning, extra undervisning och stöd i klassrummet eller undervisning i mindre grupp med specialpedagogiskt stöd. Planering av stödinsatser sker ofta i nära samarbete med elevhälsan, särskilt för elever med extra anpassningar och åtgärdsprogram.

Lärarna samarbetar kring bedömning av proven, ibland tillsammans med speciallärare och förstelärare, för att säkerställa rättvis och likvärdig bedömning. De identifierar utvecklingsområden i undervisningen tex specifika moment i matematik eller svenska som behöver utvecklas eller hållas i under längre period. Några exempel i svenska är skrivregler, stavning och meningsbyggnad, i matematik främst problemlösning i flera steg och skriftliga räknemetoder.

5.3.4.2 Nationella prov i årskurs 6 svenska, svenska som andraspråk, engelska samt matematik

Resultatet för 24/25 är något högre jämfört med föregående läsår för samtliga nationella prov. SVA har en stor ökning men varierar stort över åren, pga. av att elevgruppen är mindre. Statistik för jämförelse med riket publiceras i slutet av november av Skolverket.

Underlag: QlikSense, skolornas kvalitetsrapporter

Större andel flickor och pojkar har godkänt på nationella proven i engelska och svenska, störst ökning för andel flickor. I matematik en ökning på ca 6 procentenheter för flickor medan pojkarnas resultat kan sägas vara förändrat dock en minskning med två tiondelar. I matematik en liten skillnad mellan pojkars och flickors resultat 24/25. Skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat är störst i svenska men för 24/25 det lägsta de senaste 3 läsåren. För SvA en stor ökning, resultaten varierar stort mellan läsåren då statistiken baseras på ett färre antal elever, för 24/25 30 elever.

	EN flickor/pojkar	MA flickor/pojkar	SV flickor/pojkar	SVA flickor/pojkar
24/25	98,7/96,8	86,6/86,5	97,3/91,0	92,9/ 80,0
23/24	94,9/95,0	80,2/86,7	96,7/86,3	64,3/55,9
22/23	93,7/97,4	85,3/86,8	96,5/91,6	78,6/83,3

Resultat och måluppfyllelse

Engelska - nästan samtliga skolor rapporterar mycket goda resultat i engelska, ofta med 100 % godkända elever. Flera skolor lyfter att elevernas intresse och engagemang är högt, och att engelska är ett ämne där både pojkar och flickor ofta lyckas väl. En möjlig förklaring är elevernas exponering för engelska utanför skolan (spel, media, litteratur).

Svenska - resultaten är generellt goda, men det finns större variation mellan skolor och mellan könen. Flickor presterar ofta bättre än pojkar, särskilt i skrivuppgifter och läsförståelse. Textproduktion beskrivs vara ett återkommande utvecklingsområde, särskilt för pojkar.

Matematik - resultaten varierar mest här. Vissa skolor rapporterar mycket höga resultat, medan andra ser en större andel elever som inte når målen. Flera skolor noterar att det är svårare att nå godkänt i matematik, särskilt för elever med läs- och skrivsvårigheter eller nyanlända elever.

Könsskillnader - Flickor presterar generellt bättre i svenska medan pojkar i vissa fall når högre nivåer i engelska. I matematik är skillnaderna mindre tydliga med en större variation mellan skolorna. Flera skolor lyfter att nyanlända elever och elever med anpassad studiegång har svårare att nå målen.

Skolornas analyser visar på en hög grad av medvetenhet kring både styrkor och utmaningar i undervisningen. Det finns en tydlig strävan efter att utveckla undervisningen utifrån elevernas behov och att arbeta systematiskt med uppföljning och stöd. Flertalet skolor uttrycker fortsatt arbete med att utveckla arbetet med läsning, skrivande och matematiskt tänkande.

5.3.4.3 Nationella prov i årskurs 9

	24/25	23/24	22/23	21/22
EN	98,2	97,0	97,7	98,9
MA	82,7	86,0	91,5	86,0
SV	94,2	93,3	96,6	96,7
SVA	73,1	55,6	76,5	65,4

Andel elever som klarat minst E i betyg på nationella prov.

I samband med detta kan sägas att för att få ett betyg på nationella proven krävs att man deltagit i samtliga delprov i respektive ämne.

När det gäller SVA varierar resultatet mest mellan läsåren, det beror på att det är en mindre grupp av elever där en del räknas som nyanlända. Antalet elever 24/25 – 43 totalt varav 17 ej deltagit, 23/24 35 elever varav 8 ej deltagit, 22/23 51 elever varav 17 ej deltagit. Elever som ej deltagit utgörs oftast av elever som är nyanlända och bedöms att inte ha tillräckliga språkliga kunskaper för genomförandet. Antalet SVA elever 24/25 är något högre och det förefaller att en större andel jämfört med föregående läsår är nyanlända utifrån antalet elever som inte deltagit nationella prov i SVA.

För engelska och svenska är det något större andel som når godkänt jämfört med föregående läsår medan matematiken har lägre resultat. I matematik når 81 % av flickorna och 84% av pojkarna en godkänd nivå. Läsåret innan var skillnaden i andelen pojkar och flickor mycket liten, två tiondelar.

Skolornas analyser av orsaker till resultaten på nationella prov är bland annat att de ser samband mellan läsförståelse, ordförråd och resultat i matematik. Bristande läsförståelse påverkar resultaten negativt, och därför behöver arbetet med elevernas läsförståelse fortgå. Andra samband som framkommer är bra stödfunktioner i form av speciallärare och specialpedagog med matematikinriktning dvs ämneskompetens. Vidare lyfts elevgruppens sammansättning tex andelen nyanlända men även andelen elever med annat modersmål som ännu inte behärskar svenska språket fullt ut.

Elevers frånvaro påverkar naturligtvis möjligheten att tillgodogöra sig kunskaper. Flera skolor nämner insatser som mindre grupper, extra stöd, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, och riktade insatser baserade på tester är viktiga. Även en mer varierad undervisning kan bidra till att öka motivation och intresse för ämnen.

5.3.5 Betyg

5.3.5.1 Betyg årskurs 6

Källa: QlikSense

Ämne	Antal med - eller F	Antal med E-A	Andel med E-A	Genomsnittlig betygspoäng
BI	21	681,0	97,0%	14,0
Bild	32	571,0	94,7%	13,6
ENG	44	658,0	93,7%	15,2
FY	29	574,0	95,2%	13,3
GE	37	566,0	93,9%	13,8
HI	46	559,0	92,4%	13,4
HKK	31	668,0	95,6%	13,7
IDH	79	623,0	88,7%	13,8
KE	44	560,0	92,7%	13,0
MA	78	624,0	88,9%	12,4
MU	29	672,0	95,9%	13,6
NO	3	288,0	99,0%	41,3
RE	35	570,0	94,2%	13,7
SH	32	573,0	94,7%	13,6
SO	23	678,0	96,7%	57,6
SLTM/SLTX	8	380,0	97,9%	13,9
SV	41	604,0	93,6%	13,4
SVA	30	28,0	48,3%	6,2
TK	31	671,0	95,6%	13,4

Andelen elever med betyget A-E har ökat i mer än hälften av ämnena, den genomsnittliga betygspoängen har ökat i de flesta ämnena. Ämnen som inte är grönmarkerade har en något lägre andel det är endast SVA som har en större förändring. SVA varierar mycket då data baseras på en mindre grupp elever, i detta fall 58. I SVA påverkas resultatet mycket av hur länge eleverna varit i det svenska skolsystemet. I antalet streck eller F ingår även de ämnen elever inte läser pga. anpassad studiegång/timplan.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Årskurs 6 (Betyg vårtermin)			
✓ Elever i år 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen (som eleven läser), kommunala skolor, andel (%) 	77.7	72.7	75.8
Elever i år 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%) 	94.6	91.7	93.4
Elever i år 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) 	88.4	86.1	88.8
Elever i år 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%) 	73.9	69.6	50.0
Elever i år 6, betygspoäng i svenska, kommunala skolor, genomsnitt 	13.2	13.0	13.3
Elever i år 6, betygspoäng i matematik, kommunala skolor, genomsnitt 	12.2	12.1	12.3
Elever i år 6, betygspoäng i svenska som andraspråk, kommunala skolor, genomsnitt 	8.7	8.6	5.7

Kolada är en källa för jämförelse med övriga kommuner. Grönmarkering betyder att resultatet är bland de 25 % bästa nationellt, gul bland de 50 % i mitten och röd bland de 25 % med lägst resultat. Tabellen visar på goda resultat för Luleås elever och synliggör även variationen i SVA. Vid jämförelse med genomsnittet i gruppen *Alla kommuner* och även med *Riket* har Luleå högre andel som når minst ett E i SV, MA och EN. I SVA däremot betydligt lägre 24/25 än för samtliga kommuner som når 63,6 % jämfört med Luleås 50%. Läsåret före var det Luleå som hade 10 procentenheter högre behörighet än kommungruppen.

Flickor har högre betyg i SV, EN och MA än pojkarna läsåret 24/25. Nationellt har pojkarna högre andel med lägst betyget E i matematik 24/25, i Luleå är det flickorna. I SV, EN och MA har både flickor och pojkar resultat bland de 25 % bästa resultaten nationellt.

Orsaker till elever inte når målen är enligt skolornas analyser:

- Individuella svårigheter och behov såsom psykosociala svårigheter, hög frånvaro, nyanlända elever och elever med särskilda behov har svårare att nå målen.
- Bristande eller otillräckliga stödinsatser, även om stödinsatser tex av specialpedagog ges räcker inte alltid stödet till för att alla elever ska nå målen. I vissa fall saknas studiehandledning på elevernas modersmål.
- Gruppdynamiken kan tex påverka inställningen till studier och studiero. Elevernas motivation och arbetsinsats påverkas av gruppdynamik och ledande elever.
- Brist på kontinuitet dvs många lärarbyten påverkar elevernas möjligheter att nå målen negativt. Förutom kontinuitet när det gäller undervisande lärare kan det även gälla andra resurser som ska stödja elevers lärande. Obehöriga lärare och vikarier kan skapa oro och sämre förutsättningar för lärande.
- Skolor med stark studiekultur, tydlig struktur och trygghet rapporterar bättre resultat. Motsatsen dvs låg motivation, brist på studiero och konflikter leder till sämre målpuppfyllelse.
- Könsskillnader - flickor når generellt högre betyg i svenska. I engelska och matematik varierar det mer på skolnivå mellan läsåren.
- Elever med svenska som andraspråk har ofta svårare att nå målen särskilt i ämnen som kräver mer läsförståelse särskilt svenska och SO/No-ämnen exemplifieras. Brist på språkstöd och studiehandledning försvårar kunskapsutvecklingen.

Vanliga åtgärder för att ge elever stöd i att nå minst ett E är olika stödinsatser och specialpedagogiskt stöd. Det kan handla om extra resurstid på elever med svårigheter enskilt

eller i grupp. Mer möjlighet till repetition samt särskilt anpassat stödmaterial. Intensivundervisning och läxhjälp är ytterligare exempel på stödinsatser. Läxhjälp förekommer också. Nyanlända behöver anpassningar och studiehandledning på modersmålet, det förekommer att elevs behov inte kan mötas pga att det inte finns modersmåls lärare i det specifika modersmålet.

Skolorna använder i vissa fall även organisatoriska möjligheter tex gruppindelningar för att möjliggöra mer individ- och gruppanpassad undervisning samt flexibla elevgrupper där tex två klasser samverkar. Samverkan mellan lärare för utveckling av undervisningen tex i att skapa gemensamma strukturer i undervisningen för att främja trygghet och studiero. Kartläggningar och utredningar görs för att identifiera behov sätta in rätt stödinsatser. Språkutvecklande arbete pågår på ett eller annat sätt i alla skolor,

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen högre än föregående läsår, särskilt glädjande att matematikresultatet ökat då det är ämnet med lägst måluppfyllelse, bortsett från SVA. Jämförelse med snittet för alla kommuner visar också att Luleås grundskola håller en hög kvalitet. Skolornas analyser visar också på en medvetenhet om orsaker till att elever inte når målen och åtgärder för att förbättra stödinsatser.

5.3.5.2 Betyg årskurs 9

Ämne	Andel uppnått minst ett E 2024–25	Andel uppnått minst ett E 2023–24	Andel icke godkända 2024–25	Andel icke godkända 2023–24
BI	90,8	90,8	3,5%	3,3%
Bild	96,5	96	9,3%	9,7%
ENG	94,6	92,8	5,4%	9,0%
FY	89,7	91,6	10,3%	9,6%
GE	93,3	94,4	6,7%	6,6%
HKK	96,1	94,5	3,9%	4,5%
HI	93,1	93,3	7,1%	8,0%
IDH	92,0	91,2	8,1%	9,5%
KE	90,8	92,4	9,2%	9,7%
MA	87,8	87,8	12,1%	16,5%
MU	96,7	96,4	3,2%	4,9%
RE	93,0	93,9	7,2%	8,0%
SH	93,7	93,3	6,6%	7,3%
SLTM/SLTX	97,3%	96,0	2,7%	4,2%
SV	94,1%	93,2	5,8%	8,2%
SVA	65,0%	52,9	35,0%	42,3%

TK	94,2%	92,2	5,6%	8,7%
----	-------	------	------	------

Källa: Kolada

Andelen elever som nått minst ett E har ökat i många ämnena, grönmarkerade i tabellen här ovan. Biologi och matematik är oförändrade. Matematik och fysik tillsammans med SVA har lägst måluppfyllelse.

Andelen elever som uppnått minst ett E i samtliga ämnen har ökat från 73,9 % till 76,8 % (Kolada). Mätetalet är åter igen bland de 25 % bästa resultaten bland alla kommuner. I tabellen här ser vi att det är både flickor och pojkar som bidrar till det förbättrade resultatet.

I skolornas analyser är det matematik som uppmärksammas. Flera skolor rapporterar att en större andel elever får låga betyg, särskilt E och F, i matematik jämfört med andra ämnen. De lyfter sambandet mellan läsförståelse och matematikresultat. En skola sambandet mellan sämre arbetsro och måluppfyllelse i grupp. Socioekonomiska faktorer lyfts också, vilket är väl kända påverkansfaktorer.

Skolorna utvecklar matematikundervisningen, bland annat genom kompetensutvecklingsinsatser, formativ undervisning, insatser för att öka motivation och studiekultur, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för att stärka begreppsförståelse och matematiska språk. En skola beskriver samarbetet med Resurscentrum för att hitta nya didaktiska vägar och stödinsatser.

Nyckeltal	Kön	2022	2023	2024	2025
Årskurs 9 (Slutbetyg)					
Elever i år 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	Totalt	79.8	75.9	73.9	76.8
	Kvinnor	78.8	77.4	74.6	75.2
	Män	80.8	74.6	73.2	78.3

Källa: Kolada

Tabellen visar andel elever som uppnått betygsgränserna i alla ämnen. Både andelen flickor och pojkar har ökat, större ökning för pojkarna. Det gröna visar att Luleås resultat är bland de 25 % bästa, det gula att vi är i mellanskiktet. Vi ser en positiv förflyttning både rent faktiskt i andel samt i jämförelse med övriga kommuner.

5.3.6 Meritvärde och gymnasiebehörighet årskurs 9

Gymnasiebehörighet

Samtliga	Behörighet yrke	Behörighet estet	Behörighet samhälle	Behörighet natur
Total	86,7% (85,5)	85,6% (84,6)	84,8% (82,4)	82,3% (80,5)

Källa: QlikSense. Inom parentes läsåret 2023/24.

	Behörighet yrkesprogram samtliga 2025	Behörighet yrke 2024	Behörighet 2025 flickor	Behörighet 2024 flickor	Behörighet 2025 pojkar	Behörighet 2024 pojkar
Total	86,7%	85,5%	85,8%	85,4%	87,4%	85,6%
Bergskolan	90,5%	88,5%	92,9%	92,6%	88,3%	84,0%
Björkskataskolan	87,7%	92,1%	88,7%	92,6%	87,0%	91,5%
Hertsöskolan	75,5%	81,8%	62,5%	78,4%	86,2%	85,0%
Kråkbergsskolan	96,1%	95,1%	91,7%	100,0%	100,0%	91,4%
Luleå International School	77,8%	-	50,0%	-	100,0%	-
Midskogsskolan	79,1%	78,0%	85,7%	81,0%	72,7%	75,0%
Residensskolan	87,2%	75,7%	85,4%	71,8%	90,0%	80,0%
Råneskolan	88,9%	85,2%	94,1%	100,0%	84,2%	77,8%
Stadsöskolan	92,6%	89,2%	94,4%	85,7%	91,5%	93,2%
Tunaskolan	78,6%	69,7%	75,0%	57,1%	82,4%	78,9%
Örnässkolan	81,1%	88,0%	83,3%	91,3%	78,9%	84,8%

Källa: QlikSense 250818

Gymnasiebehörigheten har ökat från 85,5 % (2024) till 86,7 %. Pojkarnas behörighet har ökat med 1,8 procentenheter till 87,4 % och flickornas med 0,4 till 85,8 %. Pojkarna har även detta läsår högre behörighet än flickorna och skillnaden har ökat.

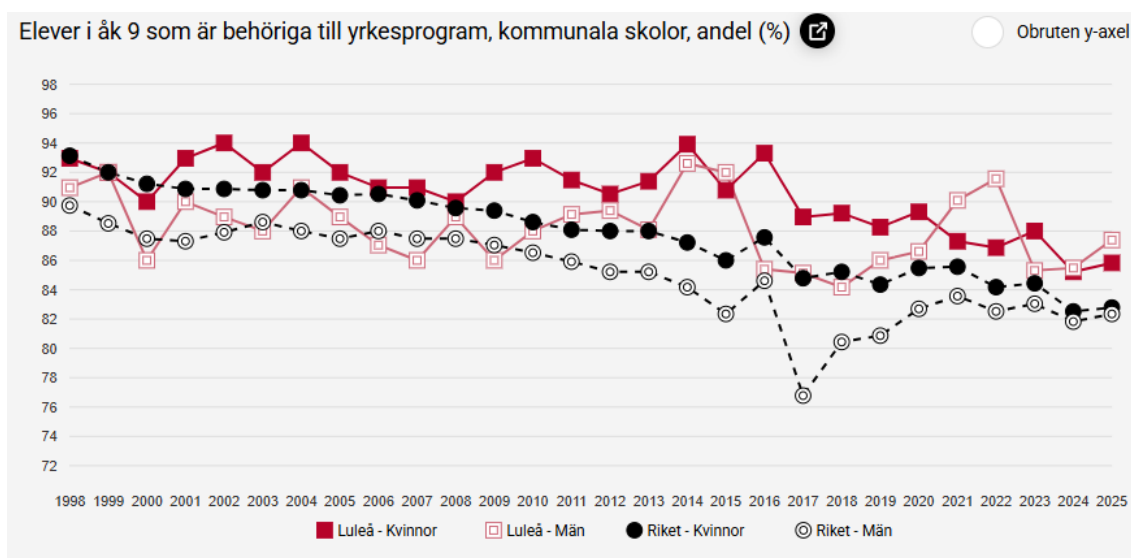
Skolornas behörighet varierar mellan läsåren beroende på elev- och undervisningsfaktorer. Positivt är att skolor som förra läsåret hade lägst behörighet ökat med närmare 10 procentenheter (Tunaskolan, Residensskolan). På båda skolorna har flickornas behörighet ökat kring 15 procentenheter. Pojkarna på Residensskolan med 10 procentenheter och Tunaskolans lite över tre procentenheter. Skolor som för läsåret har en behörighet som minskat med 5–7 procentenheter är Örnässkolan och Hertsöskolan. Luleå International School (LIS) är ny för i år och har ingen jämförelsedata.

Skillnaderna mellan skolan med högst och lägst behörighet har minskat från 25,4 till 20,6 procentenheter. Den med högst behörighet 2024 har ökat ytterligare samt att lägsta har ökat.

På nationell nivå minskar skillnaderna mellan pojkarnas och flickors resultat men flickorna har fortsatt något högre behörighet. I Luleå har pojkarna 4 av de 5 senaste åren haft högre gymnasiebehörighet än flickorna, en avvikelse i jämförelse med riket. De möjliga orsakerna till detta är samverkande faktorer som mer gynnat pojkar än flickor. Flera olika insatser har gjorts inom grundskolan i Luleå kommun som troligen bidragit till att pojkarna lyckats bättre i Luleå. Insatserna kan ha varit mer gynnsamma för pojkar även om de kommit båda könen tillgodo. Kompetensutvecklingsinsatser och utvecklingsarbeten för all personal i grundskolan som särskilt kan ha bidragit till detta är:

- Flerårigt arbete med konceptet tillgängliga lärmiljöer, ett vitt begrepp men där många skolor arbetat/arbetar med den pedagogiska tillgängligheten med lektionsstruktur och tydliggörande.
- Kompetensutveckling om normer som påverkar pojkars skolresultat
- Läsförbättringsinsatser
- Ledarskap i klassrummet kopplat till relationer

Nedan ser vi en graf över gymnasiebehörighet för flickor respektive pojkar. Jämför vi flickors resultat ser vi att de följer den nationella trenden, vilket innebär att det finns generella externa faktorer som påverkar flickors måloppfyllelse. Mönstret i Luleå avviker genom att pojkarnas behörighet i 4 av 5 läsår varit högre än flickornas om än marginellt 2023/2024. Men det är också tydligt att på nationell nivå minskar skillnaderna mellan pojkar och flickor främst genom att flickornas resultat sjunker. Detta uppmärksammades hösten 2025 av Skolverket [Oroande trend i skolan: Flickors skolresultat sjunker - Skolverket](#). Det som anges som bidragande orsaker i Skolverkets rapport 2025:17 [Könsskillnader i skolresultat](#) är främst att flickors måloppfyllelse i matematikundervisningen sjunker i årskurs 9.

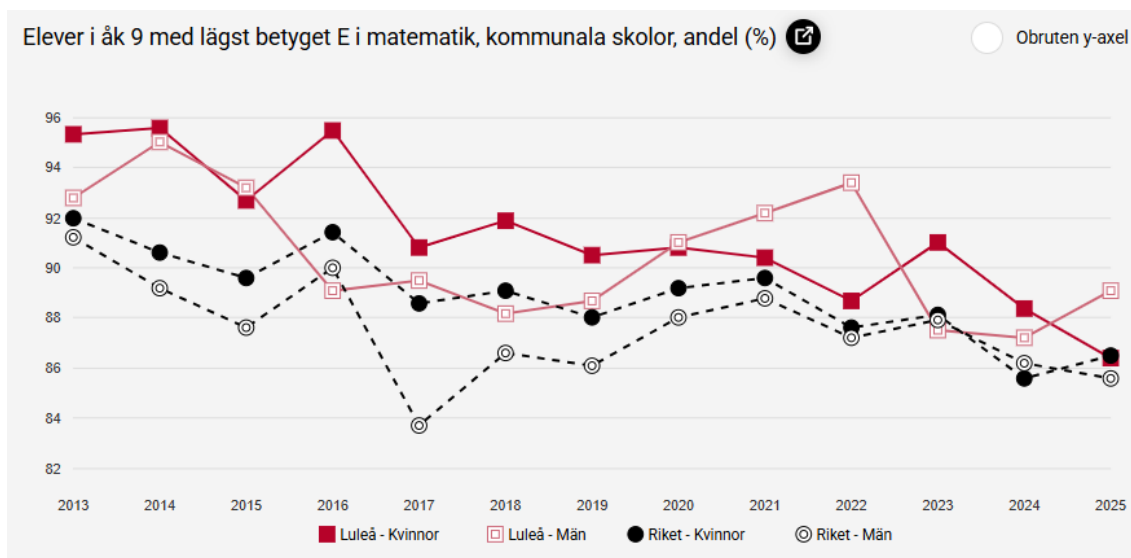
Källa: Kolada

Bidragande orsaker till flickors försämrade resultat är enligt rapporten bland annat:

- Elevers upplevelse av skolan har blivit mer negativ över tid och flickor trivs sämre än pojkar i skolan.
- Flickor upplever i mindre grad än pojkar arbetsro på lektionerna och trygghet i skolan
- Stressen bland barn och unga har ökat över tid och att ökningen har varit störst bland flickor samt ökar med åldern
- Unga själva lyfter att den viktigaste orsaken till psykisk ohälsa är egna och andras krav och förväntningar när det gäller exempelvis skola, framtid, social status och utseende, och många känner sig otillräckliga. Flickor känner också betydligt högre stress än pojkar när det kommer till deras egna förväntningar på sig själva.
- I högstadiet och gymnasieskolan tycker flickor i mindre utsträckning än pojkar att de får hjälp när skolarbetet känns för svårt, att lärarna är bra på att förklara och att de uppmuntrar dem i skolarbetet.
- Flickors försämrade skolresultat till stor del kan förklaras av försämrade prestationer i matematik. Det finns tydliga skillnader mellan könen när det gäller inställningen till matematik. Även elevers självförtroende i matematik har försämrats och fler elever, i synnerhet flickor, upplever matematikångslan. Flickor skattar sin förmåga lägre än pojkar inom ämnen som matematik, naturvetenskap och teknik.
- Flickor använder sociala medier i högre grad än pojkar. Andelen barn som har svårt att somna har ökat över tid, och det gäller i synnerhet bland flickor.

- Under covid-19-pandemin sjönk betygen mer för flickor än för pojkar och flickors betygsförsprång gentemot pojkar minskade. Flera studier pekar på att undervisning på distans och en ökad frånvaro bland såväl lärare som elever under pandemin fick konsekvenser för barns och elevers kunskapsutveckling och att flickor som grupp tycks ha drabbats särskilt.

Matematikämnet avviker, en djupare redovisning finns under delmålet *Matematisk förmåga*. Med grafen här nedan visualiseras årskurs 9 måluppfyllelse i matematik över tid.

Källa: Kolada

Meritvärdet har förbättrats från 222,5 till 226,8. Flickornas meritvärde från 233 till 234,1 och pojkarnas från 212,5 till 220,2.

Till sist en jämförelse av årskurs 9 resultat med snittet för samtliga kommuner. Resultaten för 24/25 är högre än för de två föregående läsåren men ännu inte i nivå med tidigare resultat. Mätetal nedan är för läsåret bättre än föregående två läsåren både sett till faktiskt tal och i jämförelse. Grönmarkering betyder att resultatet är bland den 25 % bästa bland kommuner. Även könssuppdelat är resultaten gröna. Modellberäknade värden för ovanstående mätetal är ännu inte publicerade i Kolada.

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Årskurs 9 (Slutbetyg)						
Elever i år 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%) 	80.5	78.9	79.8	75.9	73.9	76.8
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) 	88.0	88.7	89.3	86.6	85.3	86.7
Elever i år 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) 	229.2	229.2	230.9	223.5	222.5	226.8

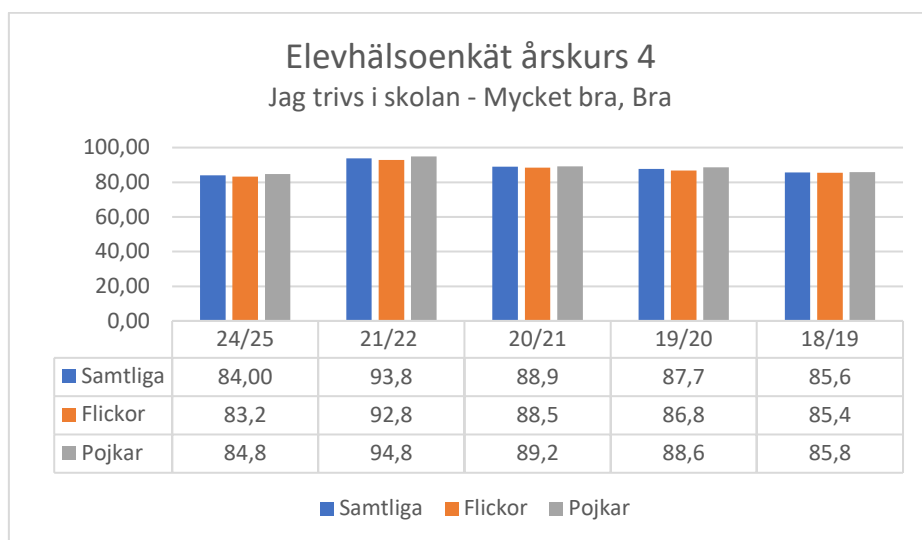
Källa: Kolada

Sammanfattningsvis har läsårets årskurs 9 högre måluppfyllelse, meritvärden och gymnasiebehörighet än föregående två läsåren. Positivt är också att skillnaden i gymnasiebehörighet minskat mellan skolorna med den högsta och lägsta behörighet. Luleås resultat står sig väl vid en nationell jämförelse. I tidigare beskrivningar av betyg och nationella prov anges en rad faktorer som skolorna lyfter när det gäller orsaker till att elever inte når målen. Skolverket rapporterar där måluppfyllelse analyserats generellt och särskilt i matematikämnet bör användas som underlag för fortsatt förbättringsarbete.

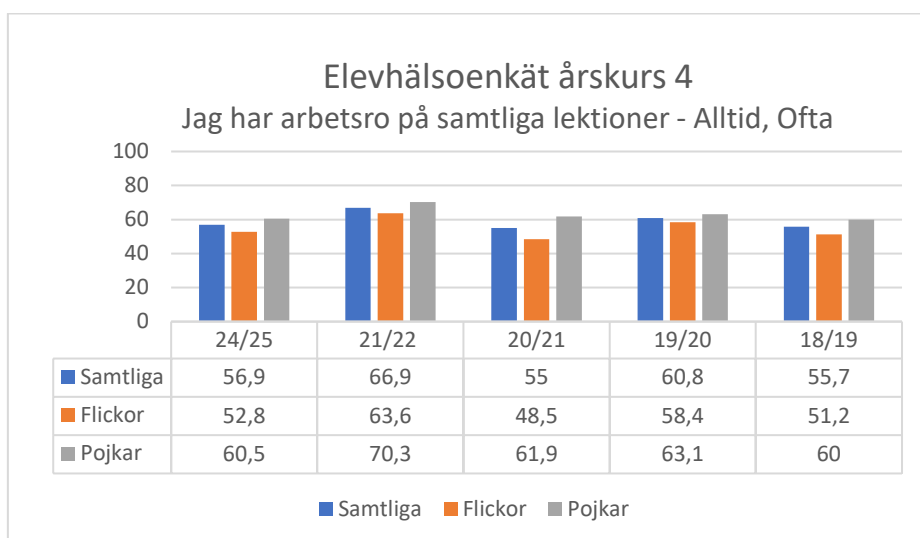
5.4 Elevhälsosamtal

5.4.1 Elevhälsosamtal årskurs 4

För läsåret 24–25 finns tillgängliga data från elevhälsosamtalen, observera att läsåren 22/23 och 23/24 saknas i tabellerna pga. att samlade data inte finns att tillgå. Tilläggas bör att 21/22 byggde underlaget på endast 275 elever totalt av 772, dvs närmare 65 % av eleverna saknades. Tilläggas bör också att läsåret 19/20 delvis och läsåret 20/21 helt var verksamheten påverkad av pandemin, vilket medför att det inte var "normaltillstånd" i utbildningsmiljön. Detta är faktorer man kan behöva ha i åtanke vid jämförelse mellan läsåren. Närmast "normalår" för jämförelse är 18/19.

Besvarad av totalt 682 elever varav 352 flickor och 330 pojkar.

Besvarad av totalt 694 elever varav 352 flickor och 342 pojkar.

Läsårets resultat för årskurs 4 jämfört med tidigare kan sammanfattas med att läsårets fyror angående:

- trivsel har lägre resultat jämfört med 21/22 och något högre jämfört med läsåret 18/19 (normalåret). 12,5 % av eleverna har svarat *Varken bra eller dåligt*, några skolor lyfter att eleverna i elevhälsosamtalen svarat *okey* på frågan. 3,5 % har svarat *Dåligt* eller *Mycket dåligt* (14 resp 10 svar)
- skillnaden mellan pojkar och flickors upplevda arbetsro är relativt konstant med en högre andel pojkar som upplever att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på samtliga lektioner.

Analys av skolornas uppföljning av elevhälsosamtalens resultat.

Systematisk uppföljning och återkoppling

Skolorna beskriver en process för att ta hand om resultaten från skolans egna enkäter och elevhälsosamtal. Skolorna utvärderar effekterna av sina åtgärder och justerar löpande insatserna vid behov, vilket bidrar till ett systematiskt och långsiktigt arbete för ökad trivsel och studiero.

Resultaten analyseras i elevhälsoteam och presenteras för mentorer, elever och ofta även vårdnadshavare. Vårdnadshavare får återkoppling, ibland med konkreta råd kring exempelvis kost, sömn och skärmtid.

Skolorna använder enkäterna och elevhälsosamtalen till att identifiera utmaningar, till exempel låg arbetsro, hög skärmtid, eller elever som känner sig ensamma eller utsatta. Dessa områden följs upp med riktade insatser, som extra stöd, förändrade rutiner eller särskilda samtal.

Rector, elevhälsa, lärare och elever är involverade i att hitta lösningar och förbättra lärmiljön.

Åtgärder trivsel

Många skolor arbetar aktivt med trygghetsteam, handledning och gruppstärkande övningar för att främja trivsel och förebygga kränkningar. Värdegrundsarbete är centralt och skolorna använder sig av olika material som är ett stöd i att utveckla den sociala tillgängligheten.

Kuratorer arbetar förebyggande med eleverna kring kränkningar och dess inverkan. Skolorna agerar och har rutiner för att hantera och följa upp fall av mobbning eller utanförskap. Likabehandlingsgrupper och trygghetsgrupper gör fördjupande samtal med elever för att identifiera och åtgärda problem.

Flera skolor har infört faddergrupper och trivselledare för att stärka gemenskapen och skapa tryggare miljöer. Skolor nämner även de organiserade rastaktiviteterna och ökad rasttillsyn som åtgärder som bidrar till att skapa trivsel, trygghet och förebygga konflikter.

Åtgärder studiero

Studieron är generellt lägre än trivseln. Vanliga utmaningar som identifieras är hög ljudnivå, vilket förekommer särskilt när ordinarie personal är frånvarande. Skolorna arbetar aktivt med tydliga lektionsstrukturer, ordningsregler, gruppstärkande övningar, fasta platser i klassrum och matsal för att skapa lugn och arbetsro.

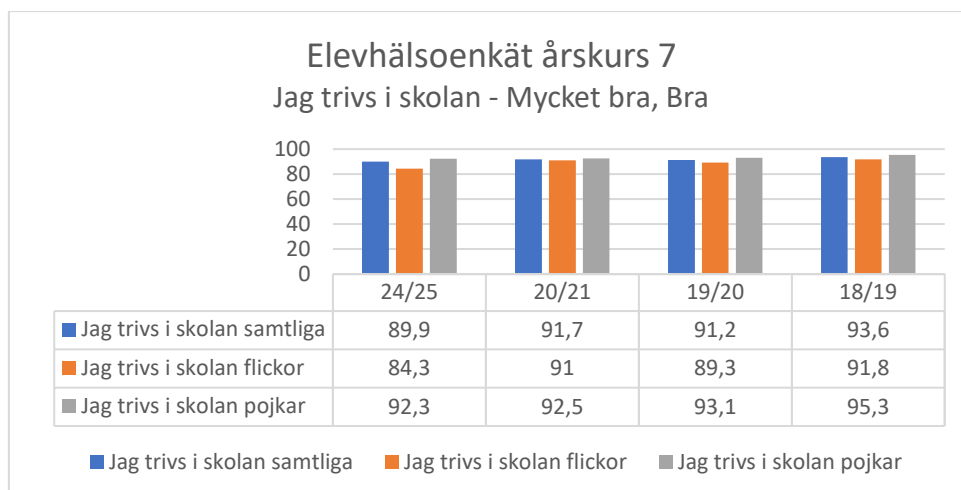
Studiero varierar mellan skolor och mellan könen. På vissa skolor upplever flickor bättre studiero, på andra pojkar. Stöd och handledning till lärare från skolpsykolog eller specialpedagog ges också och särskilt i klasser där arbetsron är låg.

Riktade insatser kan även behövas för elever med särskilda behov.

Sammanfattningsvis visar skolorna ett systematiskt och målinriktat arbete där åtgärderna anpassas efter vad som framkommer i enkäterna. Fokus ligger på trygghet, arbetsro, förebyggande insatser mot kränkningar, hälsa och tydliga rutiner för uppföljning och återkoppling.

5.4.2 Elevhälsosamtal årskurs 7

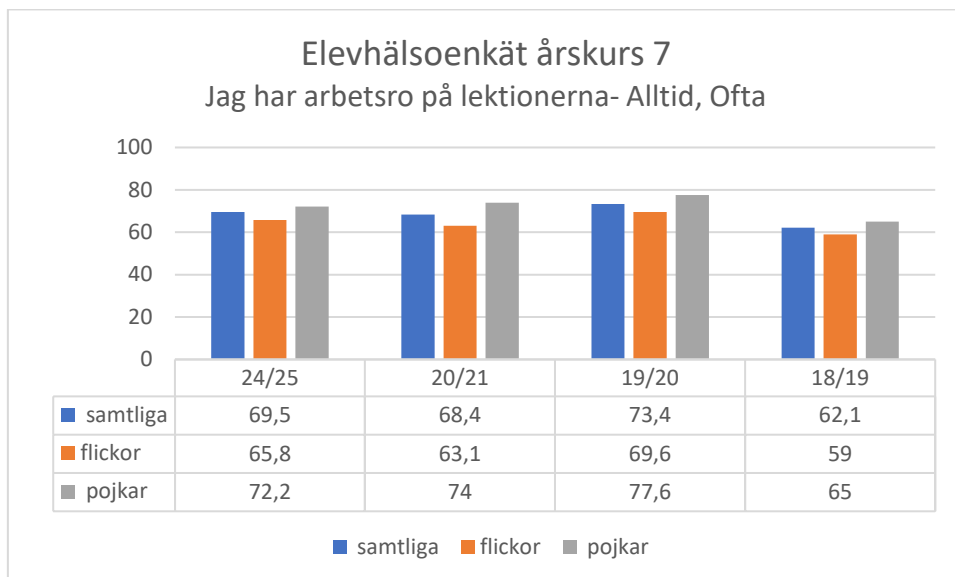
För läsåret 24–25 finns tillgängliga data från elevhälsosamtalen, observera att tre läsår före 24/25 saknas i tabellerna pga icke tillgänglig data. Tilläggas bör också att läsåret 19/20 delvis och läsåret 20/21 helt var verksamheten påverkad av pandemin, vilket medför att det inte var ett "normaltillstånd" i utbildningsmiljön. Detta försvårar jämförelsen med tidigare läsår och läsåret 18/19 får främst utgöra ett normalläge för jämförelse.

Källa: Prorenata AUF

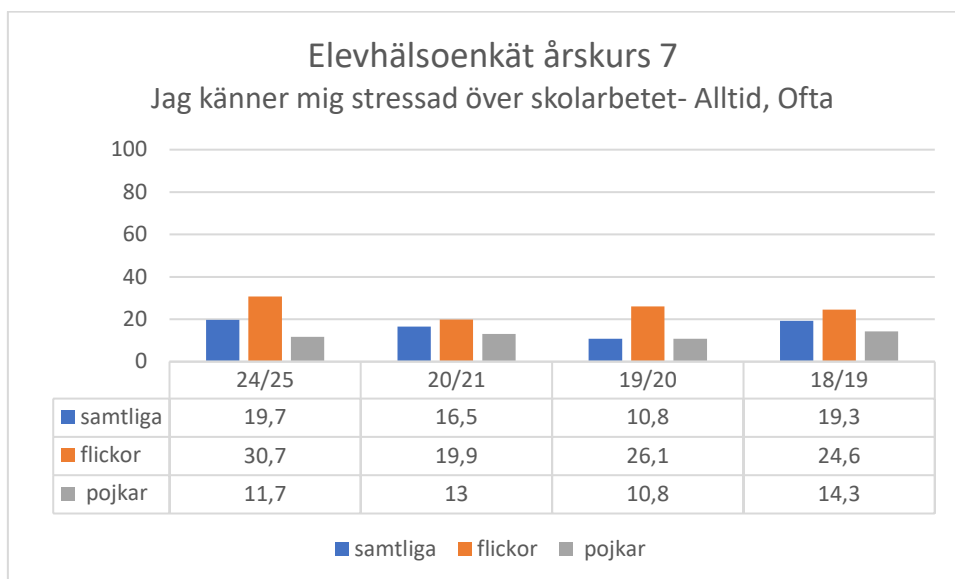
Frågan för 24/25 är besvarad av 223 flickor och 298 pojkar, totalt 521 elever.

Trivseln har minskat något jämfört med föregående mätningar, mest för flickorna. Tilläggas bör att 8,3 % valt alternativet *Varken bra eller dåligt* (30 flickor och 16 pojkar). 12 totalt har svarat *Dåligt* (7 pojkar och 5 flickor).

Frågan har besvarats av 240 flickor och 314 pojkar, totalt 554 elever.

Andelen flickor som upplever att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på lektionerna är något högre än föregående mättillfälle, för pojkarnas del något lägre andel än föregående mätning men fortsatt högre andel än för flickorna. På totalen högre andel.

Frågan är besvarad av 228 flickor och 315 pojkar, 543 elever totalt. Av samtliga elever är andelen som svarat *Alltid* eller *Ofta* för samtliga på ungefär samma nivå som 2018/19 från att de två följande läsåren gått ner. Andel pojkar har vid mättillfällena haft mindre variationer är flickornas där det mellan de två senaste mättillfällena skiljer ca 10 procentenheter.

Läsårets resultat jämfört med perioden 2019–2021 kan sammanfattas att läsårets sjuor angående:

- trivsel i lägre grad än tidigare anger sig trivas *Mycket bra* eller *Bra i skolan*. 8,3 % har valt alternativet *Varken bra eller dåligt* och 2,3% alternativet *Dåligt* (12 elever). Detta gäller *Samtliga* men också för respektive kön. Skillnaden mellan pojkars och flickors upplevelse har ökat beroende på att flickornas upplevda trivsel minskat.
- arbetsro i större omfattning jämfört med 2 av de 3 tidigare mättillfällena, fler uppger att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på lektionerna. Jämfört med "normalläsåret" 18/19 en stor positiv förändring. I övrigt 23% anger *Ibland* och 1,6 % *Aldrig* (9 elever). Större andel pojkar än flickor upplever att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på lektionerna.
- stress – samtliga, en fortsatt nivå på närmare 20 % jämfört med 18/19, lägre under pandemiåren. Pojkarnas upplevda stress är aningen lägre 24/25 medan flickorna fortsätter att i högre andel känna stress för skolarbetet jämfört med pojkar men även jmf med tidigare mättillfällen.

Analys av skolornas uppföljning av elevhälsosamtalens resultat.

Elevhälsosamtalen är betydelsefulla i elevhälsoarbete på individ- och gruppnivå. Vid elevhälsosamtalen förs en dialog i vilken skolsköterska kan ställa ytterligare frågor. Det framkommer i analyserna att det som stressar flickor i skolarbetet är prov, läxförhör och presentationer som de upplever ofta kommer samtidigt och hopar sig. Flickor känner ofta större press att prestera och leva upp till förväntningar, både från skolan och hemmet. Flickor tenderar också att ha lägre självkänsla och självförtroende vilket gör flickor mer känsliga för stress och oro kring skolarbetet. Det kan också vara sociala problem i flickgrupper, konflikter och gruppdynamik som bidrar till upplevd stress.

Även pojkar nämner prov, läxförhör och presentationer som stressande, men i mindre utsträckning än flickor. Pojkar upplever generellt bättre arbetsro på lektionerna, vilket kan bidra till att minska stressen. De upplever även mindre press att prestera och har ofta högre självförtroende.

I flera analyser lyfts trenden att flickors stressnivåer är stabilt höga över tid. Pojkars stress har ökat något de senaste åren, men ligger fortfarande betydligt lägre än flickornas. Kråkbergsskolan avviker med att pojkarnas stressnivå (38%) är något högre än flickornas (36%). Detta avviker från mönstret i övriga skolor där flickor generellt har högre stress. Samband mellan stress och måluppfyllelse är troligt då Kråkbergsskolan över tid har högst gymnasiebehörighet bland skolorna.

Arbetsro och trivsel är generellt högre hos pojkar. I analyser görs också koppling mellan flickors uppfattning av studiero och högre stressnivåer jämfört med pojkar.

Skolorna arbetar aktivt med att minska stressen genom samtal, stöd och förändrade arbetssätt. Åtgärder som nämns för att minska stress är:

- Hälsosamtal om skolstress och stresshantering för att ge eleverna verktyg att hantera stress och förbättra arbetsron.
- Alternativa examinationsformer och arbetssätt.
- Insatser för att stärka arbetsro, trygghet och trivsel.
- Samtal om studieteknik och strategier.
- Samverkan mellan olika professioner (lärare, elevhälsa, vårdnadshavare).

- Stöd från mentorer och vårdnadshavare.

När det gäller bättre studiero nämns också konkreta insatser:

- Tidiga och regelbundna samtal med eleverna exempelvis att eleverna fått komma med förslag på hur arbetsron kan förbättras, till exempel genom att arbeta tyst, visa respekt och hantera impulser.
- Samverkan mellan olika yrkesgrupper och vårdnadshavare
- Tydlig lektionsstruktur, förutsägbarhet, studiestrategier
- Gruppstärkande arbete och normarbete
- Anpassad undervisning och alternativa examinationsformer
- Elevinflytande och extra stöd där det behövs

Det finns skolor som avviker från genomsnittet för övriga skolor:

Stadsöskolan avviker positivt med mycket högre arbetsro än genomsnittet för övriga skolor särskilt bland pojkar (97,1%) och även bland flickor (82,9%). Anledningen kan vara att skolan har satsat på utbildningsinsatser kring studiestrategier och normer, samt infört skrivmallar och alternativa examinationsformer för att minska stress och förbättra arbetsron.

Kråkbergsskolan är den enda skolan där pojkarnas stressnivå (38%) är lika hög eller högre än flickornas (36%). Detta avviker från mönstret i övriga skolor där flickor generellt har högre stress. Kråkbergsskolan har över tid den högsta måluppfyllelsen för pojkar och flickor.

Råneå avviker genom att arbetsron är lika för flickor och pojkar, detta är ovanligt, då det i de flesta skolor finns en tydlig skillnad mellan könen.

På Bergskolan trivs flickor bättre än pojkar (97,4% vs 85,3%), men upplever sämre arbetsro (60% vs 76,5%). Detta visar att hög trivsel inte alltid innebär hög arbetsro.

Sammanfattning

Orsakerna till stress som beskrivs är både strukturella exempelvis provkultur och förväntningar men de är också individuella i form av krav på sig själv och självkänsla.

Skolorna ser en positiv utveckling där arbetsro och trivsel ökar genom riktade insatser, men det finns fortsatt behov av arbete med gruppdynamik och stöd till elever med särskilda behov.

Skolorna använder elevhälsosamtalen som ett underlag att identifiera områden att förbättra och utveckla.

Det finns skolor som i något mätetal avviker från genomsnittet för samtliga skolor. Skolor som har högre arbetsro och trivsel än genomsnittet bör uppmärksammas genom erfarenhetsutbyte för övriga skolor. Av resultatet kan man också se samband mellan höga skolresultat och högre stress hos pojkar, detta är fallet med skolan som över tid har den högsta gymnasiebehörigheten (2025 96,1 %.)

5.5 Elevers frånvaro

Kvalitetssäkrad frånvarostatistik	
Ange lärarnas rapporterade schemaposter %	

Andel elever med:	Flickor	Pojkar	Totalt
Ogiltig frånvaro på minst 10 %	2,0	1,7	1,9 (2,2)
15–19 %	10,2	10,4	10,3 (9,8)
Sammanlagd frånvaro 20 - 29 %	7,7	7,0	7,3 (6,0)
Sammanlagd frånvaro 30 % eller högre	4,7	3,6	4,2 (4,1)

Källa: Excel fil beställd från systemleverantör som hanterar närvaroregistrering.

Underlag: Manuell bearbetning av dataunderlaget från leverantör med 9305 elevposter/rader för grundskolan. I underlaget finns det elever som är registrerade på flera rader pga. undervisning på flera skolor, modersmålsundervisning, byte av skola, byte av klass. Efter bästa förmåga har materialet "rensats" för att ge ett mer korrekt underlag. Elevantalet 250515 var 7335. Våren 2025 påbörjades ett arbete med att göra frånvarostatistik lättillgänglig i befintliga system. Arbetet är prioriterat och fortsätter läsåret 25/26. Tilläggas bör att på elev- och klassnivå har skolorna bra statistikunderlag för att följa frånvaro/närvaro på individ- och klassnivå. Det som saknas på skolnivå är aggregerad frånvaro årskursvis och för hela skolan. För huvudmannen aggregerad frånvaro för samtliga elever, skola och årskurs, denna fås endast genom beställning från leverantör och då i excelformat.

Ogiltig frånvaro har på totalen minskat från 2,2 % till 1,9 % vilket utgörs av 142 elever (168 23/24). Sju av dessa har tillfälliga personnummer vilket medför att kön inte framgår i statistiken. 80 % går på högstadiet. Mer specifikt är det 69 flickor jmf med 80 föregående läsår, antalet pojkar är 66 vilket är en ökning från 57.

Den giltiga frånvaron dvs den som anmäls av vårdnadshavarna har ökat i samtliga intervall jämfört med föregående läsår, både flickors och pojkars frånvaro har ökat och ökningen totalt.

Vilka orsaker till frånvaron anges i skolornas analyser?

- Sjukdomar och smittspridning - flera skolor rapporterar att långvariga sjukdomar som vattkoppor, influensa och förkylningar har påverkat frånvaron under läsåret. Det nämns även att efterdyningar av pandemins restriktioner kan ha lett till att elever stannar hemma längre vid sjukdom och vid lindriga symptom.
- Psykisk ohälsa bland unga, inklusive stress och ångest, lyfts som en viktig orsak till frånvaro. Flickor på högstadiet nämns särskilt som en grupp med hög frånvaro kopplat till stress och ångest.
- Digital frånvaroanmälan och attityder medför att det blivit enklare för vårdnadshavare att frånvaroanmäla.

- Ökat resande och fler ledighetsansökningar under skolutgåendet påverkar närvaron negativt. Skolorna betonar vikten av att ledighet tas ut under loven.
- Sociala och relationsbaserade faktorer såsom bristande trivsel, svårigheter i sociala relationer och konflikter kan leda till att elever undviker skolan. Arbetet med trygghet är ständigt pågående och en central del av skolornas arbete med en tillgänglig lärmiljö.
- Det nämns att många elever sover för lite och använder digitala verktyg sent på nätterna, vilket påverkar deras närvaro negativt. Detta framkommer i elevhälsosamtalen.
- Elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF) eller andra särskilda behov har ofta högre frånvaro, särskilt om anpassningar inte fungerar optimalt.
- En skola ser tendenser till att elever stannar hemma för att jobba ikapp med skolarbetet, eller förbereda sig inför prov.

Åtgärder

När skolor har elever med problematisk skolfrånvaro, ofta med komplexa bakomliggande orsaker sker samverkan med vårdnadshavare, socialtjänst och vården. Flera skolor nämner att orosanmälan till socialtjänsten görs rutinmässigt vid hög frånvaro. Socialtjänsten kopplas ofta in när skolans egna insatser inte räcker till eller när det finns oro för elevens mående. Skolor samarbetar med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och vårdinstanser, särskilt när det gäller elever med psykisk ohälsa eller komplex problematik. Samarbete sker även med andra aktörer som habiliteringen, föräldrasupporten.

Några skolor deltar i projektet, SKOLSAM, där socialförvaltningen är involverad i specifika elevärenden för att främja skolnärvaro. Under läsåret har planering skett för uppstart av *skolsocialt team* till hösten 2025, en satsning i samverkan med socialförvaltningen. Målgrupp är elever i låg- och mellanstadiet med begynnande problematisk skolfrånvaro.

På skolorna är det närvarofrämjande arbetet nu än mer i fokus, delvis som ett resultat av de nya riktlinjerna och kompetensutvecklingsinsatser. Skolor arbetar med:

- Tidiga och systematiska uppföljningar för att snabbt upptäcka och följa upp frånvaro, tidig kontakt med hemmet vid frånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig. Omtankesamtal är en central del av detta arbete.
- Kartläggningar och dokumentation, enkla och fördjupade frånvarokartläggningar används för att analysera orsaker till frånvaro. Material som "Skolvardag" och "Behovscirkeln" används för att fånga elevens röst och behov. All dokumentation sker i säkra system som Unikum eller Prorenata.
- Relationsskapande insatser i syfte att skapa trygghet genom relationer mellan elev-elev, elev-vuxen. Det kan exempelvis vara gruppstärkande övningar, sociala mål och mentorsdagar.
- Personalen får utbildning i relationskompetens och i de nya riktlinjerna för frånvarohantering, vilket stärker skolans förmåga att agera tidigt och effektivt. Grundskolans gemensamma kompetensutvecklingsdag augusti 2025 handlade om frånvaro och närvarofrämjande arbete och vikten av goda relationer.

- Anpassningar av skoldagen, särskilda lärmiljöer (t.ex. Studion), individuella handlingsplaner och extra stöd från elevhälsoteam erbjuds till elever med hög frånvaro eller särskilda behov.

Uppföljning av de reviderade frånvaroriktlinjerna.

Skolorna har aktivt arbetat med att implementera de reviderade riktlinjerna för frånvarohantering. Personalen har informerats om de nya rutinerna, ofta genom möten, APT och föreläsningar. Vårdnadshavare har fått information vid terminsstart, föräldramöten och via lärplattformar.

De nya riktlinjerna betonar vikten av att snabbt reagera på frånvaro och att arbeta förebyggande. Skolorna har rutiner för att tidigt upptäcka oroande frånvaro och sätta in åtgärder, såsom samtal, Anpassningar och stödsatser. I skolornas uppföljningar nämner flertalet skolor omtankesamtalen som infördes ht 2024, citat från en skola *"Lärarna upplever att vårdnadshavare uppskattar omtankesamtalen vilket bidrar till att samtalen känns värdefulla. Samtalen har i många fall gett effekt vilket märks genom att ströfrånvaro minskat i dess fall."*

Skolorna använder kompletterande material till frånvarokartläggningar tex Skolvardag. All dokumentation sker i säkra system som Unikum eller Prorenata, den lokala elevhälsan är involverad i uppföljning och analys av frånvaro på både individ- och gruppnivå.

Effekter av riktlinjerna som nämns i skolornas uppföljningar är ökad medvetenhet bland personal och vårdnadshavare om vikten av närvaro. Uppföljning av frånvaro har förbättrats, vilket lett till att problematisk frånvaro upptäcks och åtgärdas tidigare. Flera skolor nämner att ströfrånvaron har minskat och att elevernas närvaro ökat.

Utmaningar är enligt några skolor att säkerställa att alla lektioner rapporteras korrekt, särskilt vid lärares sjukdom eller vikariat. Det finns också behov av fortsatt utveckling av rutiner och ansvarsfördelning mellan personalgrupper.

Sammanfattningsvis

Den ogiltiga frånvaron har minskat något medan den anmälda frånvaron ökat. Det är troligt att förra läsårets ökning av frånvaro delvis kan bero på långvariga förkyllningar och andra smittor som florerade, något som regionens smittskyddsläkare uttalade sig om i media.

De nya riktlinjerna har lett till mer strukturerat, systematiskt och förebyggande arbete med frånvarohantering i skolorna. Skolorna ser positiva effekter men också fortsatt behov av utveckling och uppföljning.

När det gäller elever med problematisk skolfrånvaro är allt som oftast externa instanser, soc, BUP och regionen inkopplade och samverkar med skolan för att gemensamt stödja elev och familj.

Det närvarofrämjande arbetet behöver fortsatt vara ett prioriterat område i grundskolans gemensamma arbete. Under vårterminen 2025 har grundskolan tillsammans med Resurscentrum organiserat för att rektorer och samtlig personal inom grundskola tagit del av

kompetensutveckling om orsaker till frånvaro, kartläggningsmetoder samt närvarofrämjande tex genom relationsbyggande.

Från hösten 2025 har grundskolan ett nystartat skolsocialt team för insatser till elever med begynnande problematisk skolfrånvaro. Skolfrånvaron är en nationell utmaning, vilket intresset för statsbidraget för *skolsociala team* visar där 228 av 290 kommuner deltagit i satsningen. Skolsociala team är ett arbetssätt där skolan och socialtjänsten samverkar för att öka elevers skolnärvaro, stärka tryggheten och skapa studiero. Genom nära samarbete mellan skolan och socialtjänsten blir det möjligt att tidigt upptäcka orsaker bakom skolfrånvaro och ge barn och familjer rätt stöd. [Stort intresse för skolsociala team - Skolverket](#)

5.6 Elever med särskilt stöd

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Totalt antal åtgärdsprogram	208 (173)	262 (253)	470 (420))
Enskild undervisning	77 (33)	92(36)	153 (69)
Särskild undervisningsgrupp	30 (33)	22 (39)	52 (72)
Anpassad studiegång	50 (41)	39 (60)	89 (101)
Studiehandledning på modersmål	34 (47)	33 (63)	66 (110)

Underlaget baseras på skolornas inrapporterade uppgifter i Hypergene.

Antalet åtgärdsprogram har ökat totalt varav flickor står för en större ökning, på totalen uppe i samma antal som läsåret 22/23. Pojkar har fortsatt fler åtgärdsprogram men skillnaden i antal har minskat. Antalet elever med anpassad studiegång har ökat något för flickor och minskat med en tredjedel för pojkar. Vi ser också att särskild undervisningsgrupp minskat, detta kan bero på att skolor organiserar för mindre och flexibla lärmiljöer som möter fler elevers behov. Allt fler skolor tillrättalägger möjlighet att i ett mindre sammanhang få stöd av specialpedagog, skolor har olika benämningar för dessa tex Studio, Passagen. Tillgängligheten till dessa sammanhang är den troliga anledningen till att "enskild undervisning" ökar.

Studiehandledning har minskat enligt rapporteringen här ovan. Det är inget som skolorna kommenterar i detta avsnitt men i andra delar lyfts av någon skola behovet av studiehandledning i matematikundervisning. Det uttrycks även behov av studiehandledning på modersmål till en del elever där ett annat modersmål talas hemma. När det gäller studiehandledning stämmer antalet inte med Resurscentrums underlag, detta beror troligtvis på att deras underlag omfattar även elever som endast fått studiehandledning någon enstaka gång. För 24/25 har totalt 141 elever fått studiehandledning, läsåret före 133, dvs en ökning av antalet elever som någon gång under läsåret fått studiehandledning vid enstaka gånger eller frekvent.

Skolorna har rutiner kring hantering av stödinsatser som ständigt förbättras. De flesta skolorna använder nu systemstödet (Unikum och Prorenata) för dokumentation, vilket underlättar systematisk uppföljning. Dessa system bidrar till ökad transparens och rättssäkerhet i

rapporteringen, då insatser och åtgärdsprogram blir tillgängliga för alla berörda parter och kan enklare följas upp över tid. När det gäller dokumentationen av extra anpassningar i Unikum framgår att implementering av modulen stödinsatser inte är helt klar då alla lärare inte använder modulen fullt ut. Detta är ett utvecklingsområde några skolor nämner.

Generellt visar skolornas analyser att stödinsatser och åtgärdsprogram bidrar till att fler elever når målen, särskilt när insatserna är väl dokumenterade och följs upp regelbundet. Samtidigt finns behov av att förbättra systematisk uppföljning och utvärdering för att kunna bedöma effekten av insatserna.

Rapporteringen visar att kvaliteten på dokumentationen och uppföljningen av åtgärdsprogram är avgörande för att insatserna ska ge effekt. Skolor med välfungerande rutiner ser att fler elever når målen och att stödet blir mer träffsäkert. Behovet av kompetensutveckling kring dokumentation och behovsanalys återkommer, särskilt för att öka träffsäkerheten och likvärdigheten i stödet.

Skolorna lyfter fram samverkan mellan pedagoger, specialpedagoger, elevhälsa och vårdnadshavare som en framgångsfaktor för arbetet med stödinsatser.

Positivt är även att flera skolor lyfter behovet av att än mer uppmärksamma skillnader i vilka elever som får åtgärdsprogram och stödinsatser. Det finns också ett behov av att analysera könsskillnader och säkerställa att stödet ges utifrån faktiska behov, inte utifrån lärmiljöfaktorer eller traditionella mönster. Flera skolor lyfter att flickors behov uppmärksammas mer, vilket naturligtvis kan ha ett samband med att flickors behov av stöd ökat.

Sammanfattningsvis visar skolornas inrapportering kring åtgärdsprogram om strävan mot ökad systematik, transparens via systemstöden och samverkan med alla parter som berörs. Skolorna ser utvecklingspotential i att stärka rutiner och kompetens för att insatserna ska bli mer träffsäkra och likvärdiga. Det finns en trend mot att minska individuella insatser och istället skapa stödstrukturer på gruppnivå tex arbetar många skolor aktivt med att utveckla lärmiljöer för att möta behov hos elever tex inom NPF.

Det finns skolor där all personal inte dokumenterar främst extra anpassningar som avsett, behov av ytterligare utbildningsinsatser behöver undersökas.

Skolverkets rapporter om måluppfyllelsen 2025 [Könsskillnader i skolresultat](#) samt [Matematikundervisning i grundskolan](#) behöver uppmärksammas i grundskolans ledningsnivåer. Rapporterna ger en bra grund att reflektera utifrån när det gäller framtida utvecklingsinsatser.

5.7 Fritidshem

Den årliga lokala fritidshemsenkäten är riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala fritidshem i Luleå. Enkäten består av tre frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt, Stämmer väl, Stämmer till viss del, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga, vilket bidrar till varje skolas uppföljning av fritidsverksamheten. Varje fritidshem får återkoppling genom en

sammanställning av svaren och kommentarer per fritidshem, vilket utgör underlag för varje fritidshem att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Svarsfrekvens var 1234 en stor ökning jämfört med 2024 som hade ovanligt låg svarsfrekvens på 653, det lägsta sedan 2019. 2024 skickades enkäten endast ut via Unikum, detta läsår gjordes detsamma men skolorna uppmanades att påminna vårdnadshavarna via sina kommunikationskanaler vilket gav effekt.

Vårdnadshavare fritidshem andel i %	Stämmer helt/väl	Stämmer inte alls/till viss del	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns fritidshem	89,3 (85,4)	10,6 (14,1)	0,1 (0,2)
Jag upplever att fritidshemmet ger mitt barn det stöd som behövs	86,0 (82,7)	12,0 (15)	2 (2,3)
Jag upplever att fritidshemmet stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	82,1 (78,6)	13,7 (15,9)	4,3 (5,5)

Inom parentes redovisas resultatet från 2024. Samtliga frågor har större andel som ställer sig positiva. Det kan vara av intresse att veta andelen som svarat *Stämmer till viss del*. För nöjdhet 9,4 %, stöd 10,9 % och för tredje frågan 11,9 %. Det visar att andelen som svarat *Stämmer inte alls* är låg för samtliga frågor. Andelen som svarar *Vet ej* har över åren minskat, vilket är en indikation på att skolor förbättrat kommunikationen med vårdnadshavarna.

Fritidshemmet har egna delmål i det nationella kvalitetssystemet. Fritidshemmets personal är en del i skolans organisation och arbete med trygghet, studiero och stödinsatser. Delmålet *Meningsfull fritid och rekreation* är däremot specifik för fritidshemmets verksamhet och uppmärksammas därför särskilt.

5.7.1 Meningsfull fritid och rekreation

Meningsfull fritid och rekreation

Delmål 2: Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

Fritidshemsenkätens visar att vårdnadshavarnas nöjdhet stor. Möjligheten att lämna synpunkter är värdefull för vårdnadshavare, för fritidshemmet ett underlag för att få fatt i förbättringsområden. I uppföljning av detta delmål framgår det att enkätsvaren bidrar till verksamhetsutveckling.

Pedagogernas engagemang och utbudet av aktiviteter lyfts fram som särskilt positiva faktorer. Fritidshemmen arbetar aktivt med att ta tillvara elevernas intressen och önskemål. Aktiviteter och teman planeras utifrån elevernas behov, önskemål och läroplanens mål, vilket ökar engagemanget och delaktigheten. Fritidshemmen erbjuder både fria och styrda aktiviteter. Flertalet exemplifierar med rörelse/fysiska aktiviteter, olika projekt, skapande och rekreation.

Flera skolor har samarbeten med externa aktörer (t.ex. SISU) och erbjuder nya idrotter och rörelseaktiviteter. Fritidshemmet ska även erbjuda möjlighet till återhämtning vilket görs genom att de skapar avgränsade lugna ytor.

Verksamhetsutveckling sker genom nätverksträffar och föreläsningar. Kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte bidrar till ökad kvalitet och implementering av nya arbetssätt, t.ex. språkutvecklande metoder och bildstöd. Grundskolan har fortsatt tre fritidshemsutvecklare som har i uppdrag att bidra med utveckling av de kommunala fritidshem som en del i sin ordinarie tjänst.

Det framgår att utbildningsnivån och kompetensen hos personalen varierar. Flera fritidshem har både utbildade fritidspedagoger och fritidsassistenter med lång erfarenhet. Andra har svårare vid rekryteringar att få tag i utbildad personal, en väl känd utmaning. På vissa skolor har elevassistenter fått gå specifika utbildningar utöver de nätverksträffar som fritidshemsutvecklarna anordnar. Grundskolan har ett samarbete med Umeå universitet genom vilken två medarbetare går en arbetsintegrerad utbildning för att bli behörig till fritidshem.

Utmaning några skolor lyfter är också att synliggöra verksamheten för vårdnadshavare. En annan är behovet av att utveckla aktiviteter för äldre elever, i detta är Tunaskolan en bra förebild. Skolan har systematiskt arbetat med att öka antalet elever i åk 4–6 som väljer att gå kvar på fritidshemmet och lyckats väl. Förutom en rad aktiviteter inom olika områden finns en genomtänkt kompensatorisk och strategisk tanke för verksamheten. Dialog med eleverna och information till vårdnadshavarna är central för att sprida kunskap om fritidshemmets verksamhet.

Sammanfattningsvis visar skolornas uppföljning av delmålet på en stark vilja att utveckla fritidshemmets kvalitet genom kollegialt lärande, elevdelaktighet, varierat utbud av aktiviteter och anpassningar till elevernas behov. Det beskrivs många exempel på goda arbetssätt och aktiviteter med positiva effekter för elevernas trivsel, lärande och hälsa. Kompetensutveckling och nätverkande uppskattas och är en i verksamhetsutvecklingen.

5.7.2 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet

Den årliga fritidshemsenkäten visar på fortsatt hög nöjdhet över fritidshemmets kvalitet, dessutom högre än föregående år. Fritidshemmen arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling, där enkätsvaren används för att identifiera förbättringsområden.

Verksamheten som beskrivs är varierad och erbjuder både fria och styrda aktiviteter. Elevdelaktighet är något centralt i verksamheten, det beskrivs hur och reflekteras om hur den kan ökas ytterligare. Personalens engagemang är viktigt och uppskattas i vårdnadshavarenkäten likväl lämnas synpunkter om så inte är fallet.

Personalens utbildningsnivå och kompetens varierar mellan fritidshemmen. Att antalet fritidsassistenter ökat de senaste åren bero på att det inte finns behöriga lärare för fritidshem att rekrytera. Grundskolan organiserar för kompetensutvecklingsinsatser via fritidshemsutvecklarna, vuxenutbildningen samt universitet.

Det nationella kvalitetssystemet med specifika delmål riktade till fritidshemmet bidrar till att uppmärksamma fritidshemmet i än större grad. Under läsåret har även Hypergene introduceras till personal i fritidshem. Systemet används för planering och uppföljning av aktiviteter inom de nationella delmålen. Utvecklingsområden är att ytterligare stärka synliggörandet av verksamheten, utveckla aktiviteter för äldre elever och fortsätta satsa på kompetensutveckling.

5.8 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan

För att stödja barns och elevers utveckling och lärande ska förskola, förskoleklass, fritidshem och skolan samverka med varandra. Barn och elever ska ges en trygg och bra övergång inom och mellan skolformer och det behövs god samverkan och bra rutiner för att lyckas. Skolverket ger förslag på följande framgångsfaktorer för en god samverkan:

- ledningen stödjer den, ger mandat och resurser samt frågar efter uppföljning och utvärdering
- huvudmän utformar gemensamma rutiner för övergångar och samverkan mellan och inom skolformer
- rektorn ger personalen förutsättningar att ha de samtal som behövs
- förskolan, fritidshemmen och skolan skapar en tydlig struktur och ansvarsfördelning vid övergångar samt för hur samverkan ska bedrivas.

Därutöver nämns en viktig faktor för bra övergångar: god samverkan, dialog och delaktighet med såväl barn och elever som vårdnadshavare.

Skolornas uppföljningar visar att rutinerna/årshjul för övergångar mellan förskola-grundskola och grundskola-gymnasium fungerar väl. Personalen ges möjligheter att samverka och planera inför övergångar mellan verksamheter men även inom verksamheter och skola.

Många skolor har rutiner även för övergångar inom skolan, vid byte av lärare och klass men även inom skoldagen i allt större utsträckning. Kompetensutveckling i form av litteratur har tidigare genomförts. (*God lärmiljö för alla - konsten att hantera övergångar i skolan*. Anna Borg, m.fl 2021). Övergångarna mellan aktiviteter är en viktig del i att skapa en trygg lärmiljö tex mellan lektion och rast. Övergångar mellan aktiviteter kan vara utmanande för många elever men särskilt för elever med NPF-problematik. Inför övergångar används information både muntligt och visuellt genom bildstöd. Struktur kring dagliga övergångar leder till större trygghet för eleverna och färre konflikter och kränkningar.

5.9 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

Grundskolan har under läsåret arbetat med den andra ERASMUS budgeten inom ramen för ackrediteringen. 13 skolor anmälde sitt intresse för budgeten 2024 och dessa har under läsåret

getts möjlighet till jobbskuggning, elevmobilitet och kursdeltagande. Det är en stor ökning jämfört med första året där 5 anmälde intresse.

Hösten 2024 fick skolorna en ny möjlighet att lämna in en ansökan om medel inför 2025 års budgetansökan och glädjande inkom det ansökningar från 16 olika skolor. Ackrediteringen fyller sitt syfte i att stödja skolorna i att nå läroplanens mål om att utveckla skolans internationella kontakter. De strategiska målen med grundskolans ackreditering är samtliga uppnådda:

- Öka likvärdigheten i den kommunala grundskolan i Luleå kommun genom en ackreditering i syfte att öka antalet skolor som initierar och genomför aktiviteter inom ramen för Erasmus
- Stödja grundskolorna att uppfylla läroplanens mål om rektors ansvar i att utveckla skolans internationella kontakter
- Möjliggöra och stödja skolornas deltagande och mobilitet i internationella samverkansprojekt
- Möjliggöra och stödja lärare och skolledare att öka sin kompetens via erfarenhetsutbyte med internationella samverkanspartner exempelvis genom studieresor, jobbskuggning och andra former för samverkansprojekt som utvecklar professionen
- Möjliggöra för fler elever att skapa internationell kontakter/utbyte
- Dela med sig av erfarenheter och kunskaper exempelvis genom att ta emot studiebesök och erbjuda möjlighet till jobbskuggning från andra länder, bidra med innehåll vid konferenser, erfarenhetsutbyten med mera.

Erasmusutbytet under läsåret har haft en tydligt positiv inverkan på skolans verksamhet och kvalitet. Genom utbyten med skolor i andra europeiska länder har både lärare och elever fått nya insikter om undervisningsmetoder, organisation och kultur. Lärare har inspirerats av andra länders arbetssätt, till exempel strukturerade lektionsupplägg och användning av olika pedagogiska modeller, vilket har lett till utveckling och nytänkande i den egna undervisningen. Utbytena har också bidragit till ökad språkutveckling och förbättrade färdigheter i engelska, spanska och franska, samt gett elever och personal en djupare förståelse för andra kulturer och levnadssätt. Detta har i sin tur stärkt både den personliga och kollektiva identiteten, samt ökat toleransen och förståelsen för olikheter.

Förutom Erasmus ackrediteringen pågår även ett större ERASMUS projekt, BRIDGE, där grundskolan i Luleå är koordinator med stöd av SERN. Projektet startade 2023 och avslutas februari 2026. I projektet har grundskolan samarbetspartners från Spanien, Italien, Lettland och LTU. Från Luleå deltar forskare från LTU, lärare och rektorer från Örnässkolan och Sundbyskolan, projektkoordinator samt utvecklare inom barn och ungas hälsa. Projektet handlar om hur skolan kan arbeta med elevernas välbefinnande ur ett socialt, fysiskt och mentalt perspektiv.

5.10 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

5.10.1 Sammanfattande analys av förutsättningar

Skolorna beskriver goda förutsättningar när det gäller läromedel och digitala verktyg. Riktade statsbidrag har bidragit till inköp och uppdateringar i större omfattning än tidigare, gäller både

läromedel och litteratur till skolbibliotek. Digitala verktyg och kompletterande digitala läromedel organiseras av grundskolan övergripande för likvärdig tillgång på skolor.

När det gäller lokaler pågår stora satsningar, ny skola på Hertsön samt ut- och ombyggnation på Stadsöskolan och Tunaskolan. Lokalerna är avgörande för en god utbildningsmiljön. Det finns skolor med små salar vilket begränsar klasstorlek, vilket hindrar organisatorisk flexibilitet och därmed ekonomin. Några skolor har brist på specialrum för t.ex. specialpedagoger och kuratorer vilket påverkar arbetsmiljön negativt. Grupprum och anpassade utrymmen är viktiga för flexibel undervisning och stöd.

Hög lärarbehörighet och låg personalomsättning är framgångsfaktorer för god undervisningskvalitet och trygghet för eleverna. Utmaningar finns inom vissa ämnen och fritidshem, det handlar om att det vid rekrytering inte finns behöriga sökanden. Grundskolan och HR har en god samverkan kring bemanning och kompetensutvecklingsinsatser, senast inom fritidshemmets verksamhet.

Ekonomin är en utmaning. Skolor har effektiviserat för att få budgeten i balans, ofta genom minskad personalbemanning. Även på övergripande nivå tex genom att inte tillsätta vakant tjänst. Utmaningen är att elevantalet minskar, vilket medför en mindre budget till skolorna. På skolnivå är svårigheten att anpassa organisationen när elevantalet sakta minskar tex från en klasstorlek från 24 till 21 elever, budgetramen minskar men kostnaden för personal kvarstår. Att minska antalet personal som inte har timplanbunden undervisning dvs resurspersonal är skolans verktyg för att en budget i balans. Skolorna prioriterar och organiserar för att resurserna till stödinsatser ska nå elever i behov av stöd. En påtaglig risk är att nedskärning av stödresurser får negativa konsekvenser. Denna utveckling behöver följas på övergripande nivå.

Statsbidrag ger skolorna extra budgetram fördelad utifrån socioekonomi, främst Kunskapsbidraget (f.d. likvärdighetsbidraget). Det används huvudsakligen till personalkostnader. Riktade statsbidrag har möjliggjort uppdateringar och nyinköp av läromedel och material samt inköp av skön- och facklitteratur till skolbiblioteken.

Grundskolans ERASMUS +ackreditering underlättar för rektor att utveckla skolans internationella kontakter, vilket är ett mål i läroplanen. Intresset har ökat successivt under de 3 budgetåren, satsningen är framgångsrik. 2023 deltog 5 skolor till att nu vara 16 skolor som delar på 2025 års ERASMUS budget. Aktiviteterna som genomförs är jobbskuggning, elevmobilitet och kursdeltagande.

5.10.2 Sammanfattande analys av resultat

Läsårets resultat avseende måluppfyllelse har i de allra flesta delarna förbättrats, vilket är mycket positivt. Resultaten står sig även mycket bra i en nationell jämförelse där det mesta ligger över rikssnittet och i många delar bland de 25 % bästa resultaten bland kommuner. Trots god måluppfyllelse är målet att öka det ytterligare i hela verksamheten för både flickor och pojkar.

Utmaningen är att bryta nationella mönster som även speglas i våra verksamheter, aktuellt nu är flickors nedåtgående måluppfyllelse och ökad frånvaro efter pandemin. För läsåret 24/25 har en större andel flickor och pojkar ökat gymnasiebehörigheten i Luleå kommuns grundskolor, vilket är positivt. Skolverkets rapporter som under hösten publicerats uppmärksammar könsskillnader i måluppfyllelse och då särskilt flickors nedåtgående trend specifikt kopplad till matematik. Rapporternas analyser av orsaker blir ett bra underlag för grundskolans fortsatta arbete att höja måluppfyllelsen för både flickor och pojkar.

5.10.3 Sammanfattande analys av processer

Systematiskt kvalitetsarbetet – skolornas analyser lyfter i större grad möjliga orsaker till resultaten. I dialoger och anvisningar efterfrågas möjliga orsaker vilket är en bidragande orsak. Vidare ger de gemensamma kompetensutvecklingsinsatserna avtryck i verksamheten, vilket gynnar likvärdighet och erfarenhetsutbyte i olika forum exempelvis rektorsteam och nätverket för förstelärare.

Kvalitetsdialogerna bidrar till långsiktig utveckling och kvalitetssäkring och är ett medel för styrning av prioriterade områden som är centrala i skolans verksamhet likväl som delmålen i det nationella kvalitetssystemet - Kunskaper, Rätt till stöd, Trygghet och studiero. Dessa faller väl in under grundskolans tre prioriterade områden Tillgänglig lärmiljö, Undervisningskvalitet samt Styrning och ledning.

Systemstödet utvecklas löpande i och med att flera centrala system nyligen bytts ut. Pågående arbete är att STELLA ska bytas ut mot Prorenata för kränkingsärenden, när det gäller Hypergene gör grundskolan en uppföljning av nuvarande struktur under läsåret 25/26, i Qliksense pågår arbete med att göra närvarostatistik tillgänglig på aggregerad nivå.

Stödinsatser - Antalet åtgärdsprogram har ökat, särskilt för flickor. Det visar att flickors behov uppmärksammas i relation till måluppfyllelse som sjunkit de senaste åren. Framgångsfaktorer som anges och som många skolor arbetar med att utveckla/förbättra är exempelvis:

- Goda relationer mellan lärare, elever och vårdnadshavare.
- Tydlig dokumentation kring stödinsatser och systematiskt arbete.
- Kontinuerlig kompetensutveckling för personalen.
- Inkludera elevernas perspektiv.
- Anpassningar och varierade undervisningsmetoder används för att möta individuella behov.
- Rutiner för smidiga övergångar mellan stadier och skolformer genom bra dialog och planering.
- Stödet från Resurscentrum har utvecklats i god samverkan.

Elevhälsosamtalen utgör ett viktigt underlag till skolans lokala elevhälsoarbete. I enkät och i samtal identifieras behov för individer och grupper. Skolorna arbetar med hälsosamtal om vikten av sömn, kost och fysisk aktivitet. Stress uppmärksammas då en stor andel elever

upplever skolrelaterad stress, åtgärder för att minska stressen är exempelvis genom alternativa examinationsformer, tydliga strukturer, elevinflytande, provscheman.

Utmaningar och utvecklingsområden:

- Resursbrist – upplevelse av att resurserna inte räcker till, särskilt för elever med stora behov eller NPF-problematik. Budgetanpassningar leder ofta till minskad personal, vilket påverkar stödinsatserna. Denna utveckling behöver följas då prognoser visar på fortsatt minskat elevantal.
- Fortsatt fokus på närvarofrämjande arbete. Den ogiltiga frånvaron minskar men den giltiga dvs den anmälda ökar. Flera skolor lyfte att långdragna förkylningar m.m. florerat i stor omfattning men oavsett behövs insatser för att minska den anmälda frånvaron som ökat efter pandemin. Informationsinsatser behöver riktas till vårdnadshavare.
- Dokumentation och uppföljning – systemstöden Unikum och Prorenata används för att dokumentera och följa upp stödinsatser. Skolor nämner att dokumentation i modulen för stödinsatser i Unikum ännu inte används av alla lärare fullt ut, men att implementeringsinsatser pågår och planeras för läsåret 25/26. Här behöver en behovskartläggning göras via rektorerna om det behövs det fler utbildningsinsatser.
- Behov av studiehandledning på modersmål. Studiehandledning på visst språk kan saknas.

Trygghet och studiero är grundläggande för lärande och ett arbete som är ständigt pågående. Skolorna arbetar systematiskt med att skapa en trygg och lugn miljö där eleverna kan fokusera på undervisningen. Underlag till elevernas uppfattningar har skolorna genom egna och nationella enkäter, elevhälsosamtalen, elev- och klassråd och daglig kommunikation.

Inom konceptet tillgängliga lärmiljöer är det förebyggande arbetet centralt tex ordningsregler, rutiner och gemensamma lektionsstrukturer används för att förebygga störningar och skapa förutsägbarhet. Planerat utbud av rastaktiviteter och vuxennärvaro bidrar till ökad trygghet. Under läsåret har det totala antalet kränkningar som registreras i STELLA minskat från 896 till 716, vilket är en minskning med 20 %. Skolorna har arbetat med ett nytt stadieindelad material om olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder. Detta kan ha gett omedelbar effekt. Det eventuella sambandet behöver följas upp under kommande läsåret. Även mobilförbudet är en bidragande orsak till färre kränkningar.

En trygg skolmiljö bidrar positivt till det närvarofrämjande. Goda relationer mellan elever och vuxna samt en förutsägbar skoldag är trygghetsskapande. Elevernas delaktighet och inflytande i skolans arbete med trygghet och studiero lyfts fram som en framgångsfaktor. Många skolor jobbar aktivt med rutiner för övergångar inom skolan dvs mellan lektioner och raster, förutsägbarhet gynnar alla elever men särskilt de med NPF.

Läsåret 25/26 påbörjas ett arbete tillsammans med Resurscentrums elevhälsa med att ta fram stadievisa enkäter om trygghet och trivsel. Målet är att enkäterna ska användas från läsåret 26/27. Idag har skolorna egna trygghetsenkäter.

Skolorna rapporterar att rutinerna för överlämningar mellan verksamheterna fungerar väl. Skolor arbetar fram egna rutiner för övergångar under skoldagen dvs vid byte av lokaler och aktiviteter. Effekterna är en tryggare och skoldag, särskilt för elever med NPF. Men alla gynnas och konflikter minskar.

Uppföljningen av skolornas processer inom delmålet visar att det pågår ständiga förbättringar och utvecklingsarbeten inom området.

Anpassade grundskolan arbetar systematiskt med processerna inom delmålen. Skolformen är inte en isolerad företeelse utan dess verksamhet är en naturlig del i grundskolans organisation och ingår i uppföljningen av delmålen i denna rapport. Skolans arbete med delmålen sammanfattas i denna rapport för att uppmärksamma dess verksamhet.

Undervisningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning är organiserad i mindre undervisningsgrupper för att möta elevernas individuella behov. Det finns ett kontinuerligt arbete med att utveckla undervisningen, bland annat genom kollegialt lärande och kompetensutveckling. Fokus ligger på att skapa en trygg och strukturerad lärmiljö med tydliga rutiner, vilket är särskilt viktigt för målgruppen. Personalen arbetar nära tillsammans med elevhälsan och vårdnadshavare för att säkerställa att eleverna får rätt stöd och anpassningar.

Årskurs 9 - enligt läroplanen (LgrA 22) har vårdnadshavarna möjlighet att begära betyg för sina barn. Under läsåret är det sex elever som betygsatts utifrån ämnen, måluppfyllelsen är hög men meritvärdet påverkas av frånvaro och brist på studiemotivation. Övriga fem elever läser utifrån ämnesområden och får ej betyg. Den anpassade grundskolan arbetar utifrån grundskolans riktlinjer för frånvarohantering, de beskriver goda effekter av kartläggningar och ökad medvetenhet hos mentorerna.

Fokus under nästa läsår är "Språklig förmåga" som är ett utvecklingsmål som ständigt är av central betydelse i verksamheten. Det andra utvecklingsmålet är "Matematiskt tänkande" som inte hade några specifika aktiviteter läsåret 24/25. Inom SKA-arbetet ska analysarbetet förbättras.

Fritidshem

Fritidshemmens verksamhet går hand i hand med skolan, genom kollegial samverkan och gemensamma utvecklingsområden erbjuds eleverna en sammanhållen skoldag. Fritidshemmet ska komplettera skolans undervisning och erbjuda en meningsfull fritid samt stöd i utvecklingen. Fokus ligger på att stimulera elevernas sociala och personliga utveckling genom varierade aktiviteter. Fritidshemmen erbjuder en variation av arbetssätt,

uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande. Aktiviteter planeras utifrån elevernas önskemål och behov, vilket ökar engagemang och delaktighet. Både fria och styrda aktiviteter förekommer, till exempel rörelse, skapande och rekreation.

Fritidshemmets verksamhet håller en god kvalitet med över tid hög nöjdhet hos vårdnadshavarna. Utvecklingsområden som uttrycks är att synliggöra verksamheten för vårdnadshavare och utveckla aktiviteter för äldre elever. Kompetensutveckling och fortsatt nätverkande för personalen är prioriterat för att höja kvaliteten ytterligare.

Utmaningen är att öka andelen behöriga lärare för fritidshem, hindret är att det är ett bristyrke.

5.10.4 Identifierade områden att utveckla och bevaka – sammanfattning

Strukturkvalitet - förutsättningar

- Bevaka effekterna på skolnivå av minskad budget pga. minskat antal elever enligt kommunicerade prognoser, särskilt med koppling till stödresurser och stöd till elever.
- Följa utvecklingen av svängningar mellan digitala och fysiska läroböcker.
- Fortsätta stödja skolornas arbete i att utveckla internationella kontakter inom ramen för ERASMUS. Intresset för deltagande i ERASMUS aktiviteter har ökat markant.

Resultatkvalitet

- Använda Skolverkets analyser för att planera för insatser i syfte att öka måluppfyllelsen hos elever och särskilt hos flickor som de senaste åren haft en negativ trend lokalt och nationellt. Utmaningen är att bryta nationella mönster som även speglas i våra verksamheter.
- Sätta fokus på delmålet *Matematisk förmåga* samt påbörja planering av implementering av kommande reviderad läroplan och kursplaner.
- Läs- och skrivutvecklande utvecklingsarbeten pågår på skolorna, undersöka behov av ytterligare inspiration och kompetensutveckling

Processkvalitet

- Fortsatt utveckling av system och kompetensutveckling i de nya systemen. (Hypergene, QlikSense). Stort behov av att göra närvarostatistik tillgänglig på aggregerad nivå, arbete pågår.
- Fortsatt fokus på närvarofrämjande arbete. Utmaningen är att minska den giltiga dvs den anmälda frånvaron. Informationsinsatser riktade till vårdnadshavare kan vara en väg.
- Dokumentation och uppföljning – systemstöden Unikum och Prorenata används för att dokumentera och följa upp stödinsatser. Alla lärare använder inte modulen för stödinsatser för att dokumentera. Hur ser användandegraden ut? Här behöver en behovskartläggning göras via rektorerna om eventuellt fler utbildningsinsatser.

- Uppmärksamma resultaten/statistiken från elevhälsosamtalen som åter igen finns på aggregerad nivå
- Skolorna har arbetat med ett nytt stadieindelad material om olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder. Detta kan ha gett omedelbar effekt då antalet kränkningar under läsåret minskat med 20%. Det eventuella sambandet behöver följas upp under kommande läsåret.
- En för grundskolan gemensam trygghetsenkät för de olika stadierna tas fram under läsåret 25/26, ska användas från läsåret 26/27.
- Anpassad grundskola har under läsåret 25/26 utvecklingsmål inom delmålen Språklig förmåga samt Matematisk förmåga. Skolan har under läsåret utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet genom att i större grad involvera all personal, fortsättning sker under nästa läsår. Därutöver finns intentionen att utveckla analysarbetet inom SKA.
- Fritidshem har fortsatt behov av kompetensutveckling och nätverkande för personalen för att höja kvaliteten ytterligare. Fritidshemsutvecklarna planerar för dessa insatser. Behov och effekter behöver följas upp. Den stora utmaningen för fritidshem är att öka andelen behöriga lärare för fritidshem, hindret är att det är ett bristyrke. Utvecklingen av behörighet och möjliga utbildningsinsatser behöver fortsatt prioriteras.